

INFORME 39/2010

INFRAESTRUCTURES
FERROVIÀRIES
DE CATALUNYA
(IFERCAT)
EXERCICI 2006

SINDICATURA
DE COMPTES
DE CATALUNYA

INFORME 39/2010

**INFRAESTRUCTURES
FERROVIÀRIES
DE CATALUNYA
(IFERCAT)
EXERCICI 2006**

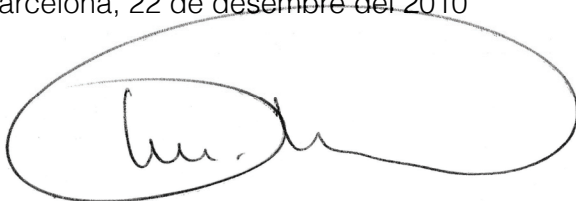
MONTSERRAT VENDRELL i TORNABELL, secretària general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que a Barcelona, el dia 9 de desembre del 2010, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, l'Excm. Sr. Joan Colom i Naval, amb l'assistència dels síndics Sr. Jordi Pons i Novell, Sr. Jaume Amat i Reyeró, Sr. Enric Genescà i Garrigosa, Sr. Agustí Colom i Cabau, i Sr. Ernest Sena i Calabuig, actuant-hi com a secretària la secretària general de la Sindicatura, Sra. Montserrat Vendrell i Tornabell, i com a ponent el síndic Sr. Enric Genescà i Garrigosa, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 39/2010, relatiu a Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT), exercici 2006.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 22 de desembre del 2010

Vist i plau
El síndic major

Joan Colom i Naval

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	7
1. INTRODUCCIÓ	9
1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME.....	9
1.1.1. Objecte, abast material i temporal	9
1.1.2. Metodologia.....	9
1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT	10
1.2.1. Antecedents, constitució i naturalesa jurídica.....	10
1.2.2. Objecte social.....	11
1.2.3. Òrgans de l'ens fiscalitzat	11
1.2.4. Activitat d'IFERCAT	12
1.2.5. Normativa bàsica aplicable.....	18
1.2.6. El conveni entre GISA i IFERCAT per la construcció de la línia 9 del metro de Barcelona	19
1.2.7. El Pla economicofinancer (PEF)	22
2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	23
2.1. AUDITORIES	23
2.2. BALANÇ DE SITUACIÓ ABREUJAT A 31 DE DESEMBRE DEL 2006	23
2.2.1. Evolució del Balanç de situació.....	24
2.2.2. Immobilitzat	25
2.2.3. Deutors	33
2.2.4. Inversions financeres temporals.....	34
2.2.5. Patrimoni.....	35
2.2.6. Ingressos a distribuir en diferents exercicis.....	35
2.2.7. Creditors a llarg termini	37
2.2.8. Creditors a curt termini	39
2.2.9. Administracions públiques	40
2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS CORRESPONENT A L'EXERCICI 2006.....	41
2.3.1. Evolució del Compte de pèrdues i guanys	41
2.3.2. Ingressos	42
2.3.3. Despeses de personal.....	43
2.3.4. Altres despeses d'explotació	44
2.3.5. Ingressos i despeses financeres.....	45
3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA.....	46
3.1. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT D'INGRESSOS	47
3.2. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT DE DESPESES	48

4.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ.....	53
4.1.	LEGISLACIÓ APLICABLE	53
4.2.	INFORMACIÓ SOBRE LA CONTRACTACIÓ D'IFERCAT	54
5.	CONCLUSIONS	58
5.1.	FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA	58
5.2.	FISCALITZACIÓ PRESSUPOSTÀRIA.....	62
5.3.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ	62
6.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	64
7.	RESPOSTA A LES AL·LEGACIONS.....	71

ABREVIACIONS

BEI	Banc Europeu d'Inversions
BOE	Butlletí Oficial de l'Estat
BOICAC	Butlletí Oficial Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes
DOGC	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
DOUE	Diari Oficial de la Unió Europea
DPTOP	Departament de Política Territorial i Obres Públiques
FGC	Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
GISA	Gestió d'Infraestructures, SA
IFERCAT	Infraestructures Ferroviàries de Catalunya
IVA	Impost sobre el valor afegit
M€	Milions d'euros
PEF	Pla economicofinancer
TRLCAP	Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INTRODUCCIÓ A L'INFORME

1.1.1. Objecte, abast material i temporal

De conformitat amb la normativa vigent, i d'acord amb el Programa anual d'activitats de la Sindicatura de Comptes, s'emet el present informe de fiscalització relatiu a l'empresa de la Generalitat Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT) corresponent a l'exercici 2006. A partir de l'exercici 2006 aquesta empresa és de fiscalització anual obligatòria d'acord amb l'article 71 (modificat per la Llei 7/2004, del 16 de juliol) del Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya. Aquest és el primer informe que emet la Sindicatura de Comptes referent a IFERCAT.

Atès que aquest informe es va iniciar amb anterioritat a l'entrada en vigor de la Llei 18/2010, del 7 de juny de la Sindicatura de Comptes, d'acord amb la Disposició transitòria tercera de la llei esmentada, la tramitació d'aquest informe es realitza segons la regulació establerta per la Llei 6/1984, del 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per les lleis 15/1991, del 4 de juliol, 7/2002, del 25 d'abril, 7/2004, del 16 de juliol i 26/2009, del 23 de desembre.

L'abast material d'aquest informe és el següent:

- a) Anàlisi dels estats financers corresponents a l'exercici 2006.
- b) Anàlisi de la liquidació pressupostària, així com avaluació de la seva correcta realització en termes econòmics i financers.
- c) Anàlisi del compliment de la legalitat en matèria de contractació.

1.1.2. Metodologia

Les proves realitzades, de compliment i substantives, han estat aquelles que, de forma selectiva, s'han considerat necessàries per tal d'obtenir evidència suficient i adient, amb l'objectiu d'aconseguir una base raonable que permeti manifestar les conclusions que es desprenen del treball realitzat sobre la informació econòmicofinancera i els preceptes legals que són d'aplicació a la societat, d'acord amb les normes d'auditoria pública generalment acceptades.

1.2. INTRODUCCIÓ A L'ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents, constitució i naturalesa jurídica

IFERCAT és una empresa pública de les que estableix l'article 1.b.1¹ del Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 4/1985, del 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana, que sotmet la seva activitat a l'ordenament jurídic privat, sens perjudici de les excepcions que assenyala la Llei. Es va constituir mitjançant la Llei 19/2001, del 31 de desembre, de creació de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya.²

IFERCAT gaudeix de personalitat jurídica pròpia, d'autonomia administrativa, econòmica i financera, d'un patrimoni propi i de plena capacitat d'obrar per a complir les seves finalitats.

IFERCAT està adscrit al Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP), i el seu domicili social s'estableix a Barcelona, avinguda Josep Tarradellas, número 20.

La Generalitat de Catalunya va encomanar a GISA, mitjançant diversos acords de Govern dels anys 2001-2003, l'execució, per compte d'ella, de diversos trams de la futura línia 9 del metro de Barcelona.

En tots aquests acords hi havia l'autorització a GISA perquè inclogués en tots els contractes d'obres la possibilitat de la seva cessió a favor d'IFERCAT i, per tant, la subrogació d'aquest ens en els drets i en les obligacions que corresponen a la Generalitat de Catalunya en la seva condició de mandant de GISA.

Així es va fer el 2003: per Acord de Govern del 10 de juny del 2003 s'atribueix a IFERCAT el caràcter d'administrador de la línia 9 del Metro de Barcelona, i per Acord de Govern del 21 d'octubre del mateix any s'estableix la subrogació d'IFERCAT en la totalitat de drets i obligacions que corresponen a la Generalitat de Catalunya en la seva condició de mandant de GISA respecte de la totalitat de les encomanes de contractes d'obra efectuades en relació amb la línia 9 del metro de Barcelona.

1. Entitats de dret públic amb personalitat jurídica pròpia que són sotmeses a la Generalitat, però que han d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat.

2. Llei derogada a partir del 10 de juliol del 2006, per la Llei 4/2006, del 31 de març, ferroviària.

1.2.2. Objecte social

L'objecte social es regula inicialment en l'article 17 de la Llei de creació d'IFERCAT i es desenvolupa, posteriorment, en l'article 2 dels estatuts de l'ens, de la forma següent:

1. Infraestructures Ferroviàries de Catalunya, com a empresa administradora de les infraestructures ferroviàries, tal com estableix l'article 17 de la Llei 4/ 2006, del 31 de març, ferroviària, té el següent objecte:

a) Conservar, gestionar i administrar les infraestructures, noves o ja construïdes, que li adscrigui el Govern.

b) Construir les infraestructures de transport ferroviari que li encomani el Govern.

c) Construir, conservar i explotar, per encàrrec del Govern, qualssevol altres infraestructures de transport d'interès general i complir qualsevol altra funció que li encomani el Govern i que directament o indirectament estigui relacionada amb la construcció, conservació i l'administració d'infraestructures de transport.

d) Redactar els estudis i projectes.

e) Gestionar, per mitjà de qualsevol negoci jurídic admès en dret, les infraestructures que indirectament estiguin vinculades a la política de transport, als serveis de telecomunicacions i a l'ús d'espais públics.

2. IFERCAT també té com a objecte el desenvolupament de totes les altres funcions que la Llei 4/2006, del 31 de març, ferroviària, atribueix a l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

3. IFERCAT no pot assumir en cap cas la gestió directa del servei de mercaderies o de viatgers per ferrocarril.

1.2.3. Òrgans de l'ens fiscalitzat

L'ens IFERCAT, segons disposa l'article 7 dels seus Estatuts, es regeix pel Consell d'Administració, la Presidència i el director o directora general. El Consell d'Administració es regula en els articles 8 a 10 dels Estatuts, quant a definició, membres que el componen, règim de funcionament i funcions. La Presidència del Consell d'Administració es regula en l'article 11 i la Direcció General es regula en l'article 12.

El Consell d'Administració d'IFERCAT és l'òrgan de direcció i control de l'ens i està format per una Presidència, i per un mínim de set i un màxim de tretze vocalies. El president o presidenta del Consell d'Administració és nomenat pel Govern, a proposta del conseller o consellera del DPTOP.

La composició del Consell d'Administració a 31 de desembre del 2006 és la següent:

	Nom de la persona	Càrrec que ocupa
President	Manel Nadal i Farreras	Secretari per a la Mobilitat del DPTOP
Vocals	Carmina Llumà i Ras	Secretària General del DPTOP
	Pilar de Torres i Sanahuja	Presidenta de GISA
	Josep Mir i Bagó	President dels consells d'administració de Túnels i Accessos de Barcelona, SAC i Túnel del Cadí, SA
	Ramon Seró i Esteve	Director general de l'Autoritat del Transport Metropolità
	Joan Carles Rovira i Garcia	Director general de l'Institut Català de Finances Holding
	Agustí Abelaira i Dapena	Cap de l'Àrea de Programes Interdepartamentals de la Secretaria General del Departament d'Economia i Finances
	Esteve Tomàs i Torrens	Director general de Ports i Transports del DPTOP
Secretària del Consell	Carme Sardà	

El director general a 31 de desembre del 2006 és Ignacio Badiola i Gómez, que va ser nomenat pel Govern el 5 d'octubre del 2004.

1.2.4. Activitat d'IFERCAT

A 31 de desembre del 2006 l'activitat d'IFERCAT es concentra en tres grans projectes:

- Construcció i gestió de la infraestructura de la línia 9 del metro de Barcelona. És l'únic projecte en què les obres es troben en fase d'execució.
- Gestió del projecte de la línia orbital ferroviària de la regió metropolitana de Barcelona
- Gestió del projecte de l'eix transversal ferroviari de Catalunya.

Línia 9 del metro de Barcelona

IFERCAT és el propietari de la línia 9 del metro de Barcelona, projecte actualment en construcció. IFERCAT encomana a GISA la construcció d'aquesta línia.

Un primer tram de la línia 9 va ser inaugurat a finals de l'any 2009 i l'operador és Transports Metropolitans de Barcelona, empresa pública metropolitana operadora de la xarxa de metro de Barcelona.

Línia orbital ferroviària

La línia orbital ferroviària de la regió metropolitana de Barcelona ha de ser una nova línia de rodalies, que s'ha de construir aprofitant diversos trams de les actuals línies d'ample ibèric de l'Estat.

Aquesta línia ha d'enllaçar les comarques del Maresme, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental, el Baix Llobregat i el Garraf. El traçat inclou parades en les principals poblacions mitjanes de la regió metropolitana, com ara Mataró, Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell, Vilanova i la Geltrú i Vilafranca del Penedès.

Actualment aquesta línia està en fase d'estudi.

Eix transversal

L'eix transversal ferroviari es concep com una infraestructura apta per al transport de passatgers i mercaderies. Amb 310 km previstos de línia, ha de permetre trencar l'actual concepció radial de la xarxa ferroviària catalana.

El traçat s'inicia a l'oest de Lleida i finalitza al nord de Girona. Esdevé, per tant, una alternativa al pas de trens de mercaderies per Catalunya sense passar per la regió metropolitana de Barcelona.

Tant la línia orbital ferroviària com l'eix transversal ferroviari van ser encomanats a IFERCAT per Acord de Govern del 13 de desembre del 2005, especialment la redacció dels estudis i projectes següents, a realitzar durant l'exercici 2006:

Estudis i projectes	Import previst
Eix transversal ferroviari	
- Estudis de traçat i d'impacte ambiental	5,00
- Cartografia i geologia	2,50
- Altres (anàlisi ambiental, funcionalitat, etc.)	1,80
Total Eix transversal ferroviari	9,30
Línia orbital	
- Estudis de traçat i impacte	0,60
- Cartografia, geologia, funcionalitat	0,40
Total Línia orbital	1,00
Total	10,30

Imports en milions d'euros.

Font: Dades extretes de l'Acord de Govern del 13 de desembre del 2005.

El finançament de totes aquestes actuacions es preveu que sigui inclòs en el proper Pla economicofinançer (PEF) que IFERCAT presenti al Govern.

Tot i això, per acord de Govern del 18 de juliol del 2006, el Govern encarrega a IFERCAT l'elaboració dels estudis i projectes de disseny ferroviari de la plataforma logística intermodal situada a les terres de l'Ebre integrada en el polígon industrial Estació de mercaderies,

al terme municipal de l'Aldea, per un import màxim de 0,50 M€, que es detreu de l'import previst per a l'eix transversal ferroviari, que queda en 8,80 M€.

En l'any 2006, s'han realitzat actuacions per un import de 0,68 M€. A 31 de desembre del 2006 aquest import no s'ha cobrat de la Generalitat de Catalunya. En el mateix acord es preveu que aquest finançament es defineixi en el proper PEF.

Per la seva importància, a continuació s'explica amb més detall el projecte de la línia 9 del metro de Barcelona.

Línia 9 del metro de Barcelona

Les obres d'aquest projecte es troben actualment en fase d'execució. És l'obra més significativa dels tres grans projectes que està realitzant IFERCAT. Aquesta obra tenia un pressupost segons el PEF d'octubre del 2004 de 3.161,83 M€, pressupost que s'ha anat incrementant fins a la xifra de 3.694,97 M€ segons les modificacions aprovades en els acords de Govern del 27 de setembre del 2005 (fins a 3.467,03 M€) i el del 30 de maig del 2006 (3.694,97 M€).

El projecte de construcció d'aquesta línia va ser encomanat inicialment per la Generalitat de Catalunya a GISA, mitjançant els acords de Govern del 21 de maig del 2001, 2 de maig, 10 i 25 de juny del 2002, 17 de juny del 2003. La Generalitat de Catalunya va encomanar a GISA l'execució per compte d'aquella de diversos trams de la línia 9 del metro de Barcelona. En tots els acords es va incloure l'autorització a GISA per a què inclogués en tots els contractes d'obres la possibilitat de la seva cessió a favor d'un ens dependent de la Generalitat de Catalunya i, per tant, la subrogació d'aquest ens en la posició jurídica de la Generalitat com a mandant de GISA. Per tant, en aquell moment ja es preveia l'eventual subrogació d'un ens públic en la posició jurídica de la Generalitat com a mandant de GISA.

Per concretar aquesta subrogació, la Generalitat de Catalunya, per Acord de Govern del 10 de juny del 2003, suportat per la Llei 31/2002, de mesures fiscals i administratives, atribueix a IFERCAT el caràcter d'administrador únic de la línia 9 del metro i, posteriorment, el 21 d'octubre del 2003 el Govern acorda la subrogació d'IFERCAT en la totalitat dels drets i obligacions que corresponien a la Generalitat de Catalunya en la seva condició de mandant de GISA, respecte a la totalitat dels encàrrecs de contractes d'obra efectuats en relació amb la línia 9. Per tal que la subrogació produís efectes jurídics, havia de ser notificada als adjudicataris, cosa que es va fer l'octubre del 2004. A partir d'aquell moment, GISA passa a tenir la condició de mandatari d'IFERCAT.

GISA, en compliment dels esmentats acords, actuant com a mandatària de la Generalitat de Catalunya, va anar adjudicant els contractes d'execució dels trams de la línia 9 que li han estat encomanats.

Fins al moment de la signatura del conveni entre GISA i IFERCAT, les obres de construcció dels trams de la línia 9 executades havien estat finançades pels adjudicataris, mitjançant el sistema de certificació final d'obra (mètode alemany). GISA s'obligava a realitzar els pagaments als adjudicataris per compte de la Generalitat de Catalunya a partir del moment de la recepció de les esmentades obres, de conformitat amb el contingut dels contractes signats amb els adjudicataris.

Posteriorment, per Acord de Govern del 28 de desembre del 2004 s'autoritza IFERCAT a pagar directament als adjudicataris les obres de construcció de la línia 9 ja executades i a subrogar-se en els contractes de crèdit formalitzats per GISA amb els contractistes adjudicataris de les obres.

En el mes de desembre del 2004, el Consell d'Administració d'IFERCAT acorda que s'iniciïn negociacions amb les empreses contractistes adjudicatàries de les obres d'execució de la línia 9 per tal de substituir el sistema de pagament en règim de certificació final d'obra (mètode alemany) previst en els respectius contractes pel sistema de pagament en règim de certificacions parcials i/o mensuals.

En el PEF d'IFERCAT (vigent a 31 de desembre de 2006) ja s'especifiquen els pagaments anuals que es faran a partir de l'any 2005, com a conseqüència d'aquest canvi en el sistema de pagament.

Totes aquestes decisions han provocat la novació dels contractes d'adjudicació d'obres inicialment signats amb els adjudicataris i GISA ha quedat alliberada de la seva obligació de pagament de les obres executades als adjudicataris de la línia 9.

És per això que el 28 de desembre del 2004, el Govern de la Generalitat aprovà el conveni entre GISA i IFERCAT per a la construcció de la línia 9 del metro de Barcelona per tal de regular la nova relació jurídica entre GISA i IFERCAT com a conseqüència dels canvis produïts en la posició jurídica d'IFERCAT envers la línia 9.

A partir de la data en què se signen les addendes dels contractes signats inicialment amb els contractistes, amb la introducció d'aquesta modificació del sistema de pagament, s'incorporen en els estats financers d'IFERCAT, com a immobilitzat material en curs, les certificacions emeses pels contractistes per la totalitat de l'obra executada fins a aquest moment.

El 5 de setembre del 2006, donat l'avançat grau d'execució de les obres del tram IV de la línia 9, el Govern de la Generalitat acorda declarar de servei públic la prestació del servei de transport ferroviari de viatgers en aquest tram, i encarregar a l'Entitat Metropolitana del Transport la prestació d'aquest servei, i explotar-lo ella mateixa o mitjançant Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA. També s'acorda que l'aportació del material mòbil necessari per a l'explotació del servei sigui efectuada per l'Autoritat del Transport Metropolità. Es de-

termina també que correspon a IFERCAT l'administració d'aquesta infraestructura i que, per això, percebi de l'empresa que presti el servei de transport ferroviari l'import del cànon per a la utilització d'aquesta infraestructura ferroviària i totes aquelles altres tarifes i taxes que s'estableixin.

El projecte de construcció de la línia 9 tenia un termini d'execució previst inicialment de 3 anys, període que s'ha anat allargant per un seguit de motius adduïts per l'entitat, que es comenten a continuació, i que han suposat que el termini d'execució de les obres s'hagi allargat fins més enllà de deu anys:

- El traçat de la línia s'ha modificat diverses vegades respecte del projecte inicial. Aquests canvis corresponen bàsicament a un canvi en el traçat en l'àrea del Prat de Llobregat, a un perllongament de la línia no previst inicialment en la Zona Franca i, a la construcció d'un doble túnel en l'intercanviador de la Sagrera per facilitar que la prolongació i interconnexió amb la línia 4 del metro de Barcelona no interfereixi en la posada en funcionament del tram IV de la línia 9 previst inicialment per a finals del 2009.
- Arran de l'esllavissada en les obres de la cua de maniobres de la línia 5 del metro de Barcelona al barri del Carmel, es van aturar les obres que es feien en túnels fins que no s'augmentessin les mesures de seguretat, fruit del replantejament de tot el projecte per tal de treballar amb uns nivells de seguretat més elevats.
- Durant el procés de construcció de la línia 9 s'han redissenyat els plans d'evacuació i seguretat de la línia, fet que ha comportat una altra vegada diverses modificacions en les instal·lacions projectades inicialment com, per exemple, un major ús d'escaleres i escaleres automàtiques quan en el projecte inicial es preveia un major ús d'ascensors per accedir a les estacions.
- També es decideix efectuar la interconnexió amb la línia 2 del metro de Barcelona a l'estació del Parc Logístic, interconnexió que no estava prevista en el projecte inicial. Aquesta interconnexió obliga a crear una estació més llarga que la prevista ja que a partir d'aquest punt i fins a l'aeroport, tant la línia 9 com el perllongament de la línia 2 circularien pel mateix túnel, la qual cosa, a nivell tecnològic, suposa una novetat perquè conflueixen línies de metro amb sistemes de conducció automàtics.

A més d'aquests motius, cal tenir en compte també les següents observacions:

- En els trams II, III i IV el túnel a construir és d'un diàmetre superior a l'habitual per a aquests tipus d'infraestructura. El projecte preveu que els trens circulin en dos nivells diferents (un damunt de l'altre, separats per una llosa intermèdia). En les estacions no cal perforar espais addicionals, ja que les andanes s'integren dins el diàmetre del túnel. Aquest sistema suposa una novetat a nivell de construcció.

- En el tram I es construeix en la forma clàssica de forma que els trens circulin en paral·lel. La dificultat afegida d'aquest tram es deu a les característiques del subsòl en el delta del Llobregat, per la profunditat en què ha de circular la línia 9.

Anàlisi del grau d'execució de l'obra a 31 de desembre del 2006

Per tal d'analitzar el grau d'execució de les obres, s'inclou el següent quadre que mostra el pressupost total de l'obra i les obres adjudicades fins al 31 de desembre del 2006, així com els imports executats en cadascun dels trams.

Obra	Pressupost aprovat (a) (A)	Import adjudicat fins a 31.12.2006 (B)	Import executat a 31.12.2006 (b) (C)	% obra executada/ pressupost aprovat (C/A)	% obra executada/ import adjudicat (C/B)
Tram I	710.023	479.010	61.284	8,6	12,8
Tram II	805.771	541.571	296.362	36,8	54,7
Tram III	521.092	400.715	24.458	4,7	6,1
Tram IV	1.036.538	661.838	640.071	61,8	96,7
Instal·lacions, plans d'evacuació i seguretat	621.544	384.428	25.789	4,1	6,7
Total	3.694.968	2.467.562	1.047.964	28,4	42,5

Imports en milers d'euros.

Font: Elaboració pròpia.

Notes:

(a) Darrer pressupost aprovat el 2006, per Acord de Govern del 30 de maig.

(b) Inclou certificacions i compensacions financeres, IVA inclòs.

A 31 de desembre del 2006, del darrer pressupost aprovat de les obres de la línia 9, que era de 3.694,97 M€, s'havien adjudicat actuacions per un import de 2.467,56 M€, el que suposa un 66,8% del pressupost aprovat i, s'havien executat actuacions per un import total de 1.047,96 M€, el que suposa un grau d'execució del 28,4% del pressupost i del 42,5% de les actuacions ja adjudicades.

Els imports de l'obra executada presenten diferències significatives en funció dels diferents trams en què es divideix l'obra, motiu pel qual es descriu a continuació el grau d'execució a finals del 2006 de cadascun d'aquests trams. Aquesta informació s'anirà actualitzant en els següents informes.

- Tram I: Aeroport - Parc Logístic de la Zona Franca: a 31 de desembre del 2006 presenta un grau d'execució de l'obra molt baix, ja que només s'han executat les obres del túnel en la zona del Parc Logístic de la Zona Franca, que representen un percentatge petit del recorregut del tram I, i actuacions en alguna de les estacions (principalment en l'estació de Mas Blau on s'havia d'ubicar el pou d'atac de les tuneladores).

- Tram II: Parc Logístic de la Zona Franca - Zona Universitària: el percentatge d'execució de les obres d'aquest tram a 31 de desembre del 2006 era del 36,8% i, respecte del total adjudicat del 54,7%. La part més significativa de l'obra executada es concentrava en el tram del Parc Logístic fins al Gornal.
- Tram III: Zona Universitària - Sagrera: aquest és el tram en què el projecte presenta un major endarreriment respecte al calendari previst inicialment. Així, a 31 de desembre del 2006 només s'havien fet actuacions per un import de 24,46 M€, el que representa un 4,7% del total del pressupost d'aquest tram. En aquesta data les obres en el túnel encara no havien començat ja que el projecte estava en fase de modificació, perquè ha sofert diferents canvis.³
- Tram IV: Sagrera-Gorg / Can Zam: és el tram de l'obra que presenta un grau d'execució més elevat. A 31 de desembre del 2006 s'havia executat el 61,8% del pressupost i el 96,7% de les obres adjudicades. A 31 de desembre les obres del túnel en aquest tram ja estaven molt avançades.

1.2.5. Normativa bàsica aplicable

La normativa bàsica aplicable és la següent:

- Directiva 2004/17/CE del Parlament Europeu i del Consell del 31 de març del 2004 sobre coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals.
- Llei 48/1998, del 30 de desembre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la que s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives 93/38/CEE i 92/13/CEE.
- Reial decret legislatiu 2/2000, del 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (TRLCAP).
- Reial decret 1098/2001, del 12 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament general de la Llei de contractes de les administracions públiques.
- Llei 19/2001, del 31 de desembre, de creació de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya.⁴

3. Canvis deguts principalment a problemes en el subsòl no previstos i al replantejament del projecte arran de l'esllavissada en les obres de la línia 5 del metro de Barcelona al barri del Carmel.

4. Derogada a partir del 10 de juliol del 2006, per la Llei 4/2006, del 31 de març ferroviària.

- Llei 4/2006, del 31 de març, ferroviària.
- Lleis de pressupostos anuals de la Generalitat.
- Decret legislatiu 1/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de patrimoni de la Generalitat de Catalunya.
- Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei 4/1985, del 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana.
- Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya.
- Decret 282/2003, del 4 de novembre, d'aprovació dels Estatuts de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya.⁵
- Decret 308/2006, del 25 de juliol, d'aprovació dels Estatuts de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya.

A més, per la seva rellevància i especificitat, en el subepígraf següent es detallen els principals aspectes referents al conveni entre GISA i IFERCAT (aprobat en Sessió del Govern del 28 de desembre del 2004) i al PEF aprovat en Sessió de Govern del 5 d'octubre del 2004 (vigent a 31 de desembre del 2006).

1.2.6. El conveni entre GISA i IFERCAT per la construcció de la línia 9 del metro de Barcelona

Amb data 28 de desembre del 2004, l'empresa GISA i IFERCAT van signar un conveni en el que es defineix el marc global de relacions jurídiques entre ambdues. Els principals aspectes que regula el conveni són els següents:

1. La posició jurídica d'IFERCAT envers la línia 9

IFERCAT és l'ens titular de les infraestructures de la línia 9, d'acord amb la Llei 19/2001, del 31 de desembre, de creació de l'ens,⁶ tant de les que ja han estat executades com de les que es construeixin en el futur. Com a ens titular, assumeix la totalitat de drets i obligacions que es deriven d'aquesta condició.

5. Derogat el 28 de juliol del 2006, data d'entrada en vigor dels nous Estatuts.

6. La Llei 4/2006, del 31 de març, ferroviària, defineix IFERCAT en el mateix sentit que ho feia la Llei 19/2001, de creació de l'ens, com a empresa administradora de les infraestructures ferroviàries.

2. La relació jurídica entre GISA i IFERCAT

La relació entre IFERCAT i GISA és la d'un mandat en el qual GISA actua en nom propi, però per compte d'IFERCAT, o per compte propi, segons els termes dels encàrrecs realitzats a GISA per a l'execució de la línia 9.

3. La relació de GISA amb tercers⁷

4. Encàrrecs d'obres i actuacions complementàries

Els encàrrecs que IFERCAT acordi conferir a GISA per a l'execució de la línia 9 han d'establir, com a mínim, els següents aspectes:

- L'abast de l'encàrrec
- La previsió de cost
- La previsió de termini d'execució, en el seu cas.
- La forma de pagament de l'encàrrec

IFERCAT pot encarregar a GISA l'execució d'actuacions complementàries a l'actuació base encomanada, concretant les dades anteriors.

IFERCAT també pot encarregar a GISA l'elaboració d'estudis i projectes, mitjançant la concreció de les contrapartides econòmiques corresponents.

La Direcció General de GISA pot autoritzar, de forma raonada, increments en les despeses de redacció d'estudis i projectes fins a un 20% de l'import d'adjudicació.

Un cop rebut l'encàrrec, GISA farà la corresponent licitació de les actuacions prèvia, si escau, l'elaboració del projecte i la seva aprovació per IFERCAT (GISA pot encarregar l'elaboració del projecte a tercers).

S'estableixen pautes que GISA ha de seguir en la contractació de les obres de la línia 9, així com diverses clàusules a incloure en els contractes que GISA subscrigui amb els diferents adjudicataris.

També s'estableix l'obligatorietat de la prèvia aprovació d'IFERCAT quan, com a conseqüència del concurs convocat, l'import d'adjudicació superi la previsió de cost detallada en l'encàrrec d'actuació.

7. No es detalla aquest punt ja que correspon a GISA i no a IFERCAT.

5. Recepció de les obres

És IFERCAT qui recepcionarà les obres, un cop s'hagin executat les obres adjudicades, prèvia inspecció, a la qual assistiran un representant de GISA, un representat del contractista i un representant d'IFERCAT i, eventualment, un representant de la Intervenció Delegada de la Generalitat de Catalunya, i de la qual s'aixecarà una acta.

Amb posterioritat a la inspecció prèvia, si escau, es recepcionarà l'obra. També se n'aixecarà acta i haurà de ser subscripta pels mateixos representants que en la inspecció prèvia.

Amb posterioritat a la recepció de les obres se'n farà la liquidació econòmica en la data de la recepció.

A partir de la recepció, IFERCAT es farà càrrec de l'explotació de l'obra.

En el termini de garantia, GISA vigilarà que el contractista executi tota classe de correccions i reparacions necessàries.

6. Pagament de les obres d'execució de la línia 9

El pagament l'efectuarà directament IFERCAT als contractistes adjudicataris de l'obra, i correspon a aquesta també l'obtenció del finançament necessari per fer front al cost de les obres d'execució de la línia 9.

7. Assegurança de les obres obligatòria del tipus "tot risc construcció" que asseguri IFERCAT i GISA.

8. Compte d'explotació de GISA en relació amb les actuacions realitzades en el marc de l'execució de la línia 9

GISA facturarà al contractista adjudicatari de les obres el 6% de l'import corresponent a l'obra realment executada més la revisió de preus.

A més, pel fet de quedar alliberada de l'obligació de pagament de les obres de la línia 9, GISA paga a IFERCAT una quantia com a compensació, equivalent a les comissions derivades del contracte marc per al finançament de la línia 9 del metro de Barcelona del 28 d'octubre del 2003. La referida compensació té la consideració de despesa necessària per a la viabilitat del projecte d'execució de la línia 9, i és assumida per GISA com a contraprestació al fet que de conformitat amb les estipulacions del conveni queda alliberada de l'obligació de pagament de les obres d'execució de la línia 9, i es considera com a element essencial que garanteix l'equilibri de prestacions que assumeixen les parts.

Per últim, en funció del volum d'obra executat i/o encomanat per IFERCAT a GISA, es podrà determinar una compensació de GISA a IFERCAT, en concepte de participació en la quantia que es derivi de l'aplicació del primer paràgraf d'aquest punt 8. IFERCAT facturarà a GISA el mes de desembre de cada any la quantitat estipulada.

1.2.7. El Pla economicofinancer (PEF)

El 5 d'octubre del 2004, el Govern de la Generalitat de Catalunya aprovà el Pla economicofinancer d'IFERCAT, que està integrat pels ingressos i obligacions associats a la construcció i explotació de la línia 9 del metro, així com pels recursos financers necessaris per al compliment de contractes per a l'execució de les obres de l'esmentada infraestructura.

A més, s'autoritzen també les aportacions de capital a càrrec de la Generalitat de Catalunya, que es consignaran en el projecte de pressupostos del DPTOP dels exercicis 2002-2008, amb un total de 800 M€.

El PEF abasta el període 2002-2053 i, per aquest període, les obligacions econòmiques i els ingressos previstos i la resta de finançament a sol·licitar, són les següents:

Obligacions econòmiques

Concepte	Import
a) Inversió inicial	2.883,63
b) Inversió en reposició actius	2.409,04
c) Interessos operacions endeutament	4.470,52
d) Despeses d'estructura de la societat	142,75
e) Repartiment de dividends	800,00

Imports en milions d'euros.

Ingressos i resta de finançament

Concepte	Import	Import
a) Ingressos d'explotació:		9.406,58
Cànon d'ús de la infraestructura	8.715,28	
Altres ingressos	691,30	
b) Aportacions de capital a realitzar per la Generalitat		800,00
c) Desemborsament de crèdits bancaris		13.041,89
d) Reemborsament en concepte d'amortització de préstecs		(12.542,53)

Imports en milions d'euros.

8. Les aportacions de capital de la Generalitat previstes en el PEF per import de 800 M€, està previst que es desemborsin durant el període constructiu i alhora es contempla que durant els darrers setze anys es retorni aquest capital en forma de dividends.

Tot i això, per acords de Govern del 28 de desembre del 2004, del 27 de setembre del 2005 i del 30 de juny del 2006⁹ s'autoritza IFERCAT perquè encarregui noves actuacions en relació amb la línia 9, no previstes en aquest PEF. És per això que es feia necessària l'actualització del PEF vigent a 31 de desembre del 2006.¹⁰

2. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

2.1. AUDITORIES

Els comptes anuals abreujats d'IFERCAT de l'exercici 2006 han estat auditats per KPMG Auditores, SL, que ha emès un informe favorable sense excepcions.

Pel que fa a la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya, no hi ha cap informe referent a IFERCAT fins a l'exercici fiscalitzat.

La Sindicatura de Comptes ha realitzat les proves i els altres procediments d'auditoria necessaris per tal de verificar els estats financers d'IFERCAT de l'exercici 2006.

En l'epígraf 2.2 es presenta, a efectes comparatius, el Balanç de situació abreujat a 31 de desembre del 2005 i del 2006, així com les notes corresponents, i en l'epígraf 2.3 es presenten, a efectes comparatius, els comptes de pèrdues i guanys abreujats corresponents als exercicis finalitzats el 31 de desembre del 2005 i del 2006, així com les notes corresponents. Cal assenyalar que correctament IFERCAT segueix les prescripcions del Pla general comptable amb les adaptacions corresponents al Pla general de comptabilitat pública.

2.2. BALANÇ DE SITUACIÓ ABREUJAT A 31 DE DESEMBRE DEL 2006

A continuació es presenta el Balanç de situació abreujat a 31 de desembre del 2005 i a 31 de desembre del 2006.

9. I, amb posterioritat a la data d'abast de l'informe, també l'Acord de Govern del 19 de febrer del 2008.

10. Finalment, el 29 de juliol del 2008, el Govern aprova el nou PEF d'IFERCAT.

Balanç de situació a 31 de desembre del 2005 i del 2006

	31.12.2006	31.12.2005	Variació 2006/2005	% variació 2006/2005
ACTIU				
Immobilitzat				
Immobilitzacions immaterials	21.890	12.551	9.339	74,4
Immobilitzacions materials	119.909	65.134	54.775	84,1
Immobilitzacions materials en curs	1.042.156.069	664.881.699	377.274.370	56,7
Fiances constituïdes a llarg termini	179	100	79	79,0
Total Immobilitzat	1.042.298.047	664.959.484	377.338.563	56,7
Actiu circulant				
Deutors	140.577.548	141.279.212	(701.664)	(0,5)
Inversions financeres temporals	18.500.000	0	18.500.000	-
Tresoreria	104.643	492.614	(387.971)	(78,8)
Total Actiu circulant	159.182.191	141.771.826	17.410.365	12,3
Total Actiu	1.201.480.238	806.731.310	394.748.928	48,9
PASSIU				
Patrimoni				
Patrimoni	348.060.000	150.060.000	198.000.000	131,9
Resultat de l'exercici (pèrdues)	(303.461)	0	(303.461)	-
Total Patrimoni	347.756.539	150.060.000	197.696.539	131,7
Ingr. a distribuir en diferents exercicis	4.626.000	4.665.815	(39.815)	(0,9)
Creditors a llarg termini	771.000.000	565.000.000	206.000.000	36,5
Creditors a curt termini	78.097.699	87.005.495	(8.907.796)	(10,2)
Total Passiu	1.201.480.238	806.731.310	394.748.928	48,9

Imports en euros.

Font: Comptes anuals d'IFERCAT de l'any 2006.

2.2.1. Evolució del Balanç de situació

El Balanç de situació a 31 de desembre del 2006 presenta respecte al del 31 de desembre del 2005 un augment de 394,75 M€: passa d'una xifra de 806,73 M€ al tancament del 2005 a una xifra de 1.201,48 M€ al tancament de l'exercici 2006. Aquesta variació suposa un augment del 48,9% en la xifra total de l'actiu i del passiu.

L'evolució del Balanç de situació d'IFERCAT està marcada pel ritme d'execució de les obres assumides per IFERCAT (principalment les de la línia 9 del Metro de Barcelona), donat que la totalitat de les obres assumides per IFERCAT estan en fase d'execució. Les certificacions que els contractistes van rebent, així com la resta de despeses inherents a aquestes obres (despeses financeres, bàsicament) es van activant en l'Immobilitzat material en curs i no tenen cap impacte en el Compte de pèrdues i guanys. La partida de l'actiu que presenta la variació més destacable és Immobilitzacions materials en curs, que augmenta 377,27 M€, el que suposa el 95,6% de la variació total registrada en l'actiu d'IFERCAT en l'exercici 2006.

Per fer front als successius pagaments als contractistes i creditors d'aquestes obres, IFERCAT va disposant del finançament bancari atorgat pel Banc Europeu d'Inversions (BEI) (650,00 M€ atorgats l'any 2004, disposats 450,00 M€ el setembre del 2004 i 200,00 M€ l'any 2005, 300 M€ atorgats l'any 2005, dels que s'han disposat 121,00 M€ durant l'exercici 2006). A més, també rep aportacions al fons patrimonial per part de la Generalitat de Catalunya segons l'import estipulat en les diferents lleis anuals de pressupostos de la Generalitat de Catalunya, és a dir, 150,00 M€ l'any 2005 i 198,00 M€ l'any 2006. D'aquest import, 75,30 M€ estaven pendents de cobrament a 31 de desembre del 2006 i, per tant, comptabilitzats com a Deutors.

A continuació s'analitzen de forma més detallada els diferents epígrafs del Balanç de situació.

2.2.2. Immobilitzat

El conjunt de l'Immobilitzat net, format per Immobilitzacions immaterials, Immobilitzacions materials, Immobilitzacions materials en curs i Fiances constituïdes a llarg termini passa de 664,96 M€ el 2005 a 1.042,30 M€ el 2006, el que suposa un augment del 56,7%. La causa principal és l'augment que es produeix en l'Immobilitzat material en curs que passa de 664,81 M€ el 2005 a 1.042,15 M€ al 2006, tal com s'explica en l'epígraf anterior. Es detallen a continuació els moviments que s'han produït en les principals partides de l'Immobilitzat.

2.2.2.1. Immobilitzacions materials en curs

En les immobilitzacions materials en curs es van activant tots els costos de les obres i dels projectes en curs, dels quals IFERCAT n'és el titular a 31 de desembre del 2006 i que, tal com s'ha esmentat anteriorment, són els següents.

- Obres de la línia 9 del metro de Barcelona
- Eix transversal ferroviari.
- Línia orbital de la Regió Metropolitana de Barcelona.

El criteri emprat per IFERCAT en la comptabilització d'aquestes obres i projectes és el d'activar totes les despeses directament relacionades amb les obres (certificacions, càrrega financera, expropiacions, honoraris de projectes...). En el moment en què finalitzin cada una de les obres esmentades anteriorment i en comenci l'explotació comercial, IFERCAT imputarà en el Compte de pèrdues i guanys la corresponent amortització d'aquestes infraestructures, en funció de la seva vida útil.

El moviment de les partides que componen l'immobilitzat material en curs durant l'any 2006 és el següent:

Immobilitzat material en curs	Saldo 31.12.2005	Addicions/baixes	Saldo 31.12.2006
Expropiacions	11.497.710	8.283.222	19.780.932
Serveis afectats	0	7.312.941	7.312.941
Certificacions construccions en curs	591.976.351	292.267.011	884.243.362
Interessos crèdits bancaris	11.833.266	29.866.132	41.699.398
Comissions bancàries	100.000	100.000	200.000
Ingressos bancaris per inversions	(707.844)	(860.521)	(1.568.365)
Projectes línia 9	0	2.096.496	2.096.496
Projectes eixos	0	559.042	559.042
Revisions de preus	30.914.953	37.681.085	68.596.038
Compensació financera	19.205.165	(31.038)	19.174.127
Altres construccions en curs	62.098	0	62.098
Total Immobilitzat material en curs	664.881.699	377.274.370	1.042.156.069

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels majors d'IFERCAT.

Les partides que componen aquest immobilitzat material en curs són les següents:

- **Expropiacions:** en aquest compte es registren els imports satisfets com a preu just pagat en les expropiacions de terrenys i construccions afectades per les obres de construcció de la línia 9 del metro de Barcelona. El DPTOP és qui tramita els procediments d'expropiació forçosa. Segons l'Acord de Govern del 28 de desembre del 2004, s'atribueix a IFERCAT la condició de beneficiari¹¹ de les esmentades expropiacions, i s'estableixi un import per obligacions econòmiques derivades de la condició de beneficiari de 27,15 M€, que seran assumides per IFERCAT. Així, en aquesta partida de l'immobilitzat material en curs s'hi van registrant els béns expropiats que, a 31 de desembre del 2006 ascendien a 19,78 M€.
- **Serveis afectats:** en aquest compte es registren les compensacions pagades als titulars de béns o serveis afectats per les obres de la línia 9 que es troben dins l'espai destinat a les obres de la línia 9, per les despeses suportades per permetre l'execució de les obres, al seu pas pel bé o servei afectat (generalment canvis en els conduccions de gas, de fibra òptica, etc). En aquests casos, IFERCAT no esdevé titular del bé sinó que es limita a compensar el titular per les despeses incorregudes en la modificació o reposició dels béns o serveis afectats.
- **Certificacions construccions en curs:** en aquesta partida es registren els imports de les certificacions d'obra rebudes dels contractistes per l'execució de les obres en curs.

Ja en l'exercici 2004 es van traspasar les certificacions d'obra corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona, com a conseqüència de la subrogació d'IFERCAT en la po-

11. Segons l'article 2 de la Llei d'expropiació forçosa, poden ser beneficiaris de l'expropiació forçosa per causa d'utilitat pública les entitats i concessionaris a qui se'ls reconegui legalment aquesta condició.

sició contractual de la Generalitat de Catalunya, que ascendien a 20,88 M€. En l'exercici 2005 es van activar 571,10 M€ de certificacions en curs, i en l'exercici 2006, 292,27 M€.

- Interessos de crèdits bancaris: en aquesta partida es comptabilitzen els interessos liquidats pels préstecs subscrits amb el BEI i dels quals s'ha disposat per al finançament de les obres de la línia 9.
- Comissions bancàries: hi ha registrades les comissions satisfetes al BEI per la formalització dels dos préstecs per al finançament de les obres de la línia 9, i que es liquiden en el moment d'efectuar la primera disposició dels préstecs (del primer se'n disposa el desembre del 2004, i del segon el maig del 2006).
- Ingressos bancaris per inversions: dins d'aquesta partida es comptabilitzen els ingressos obtinguts per la remuneració dels saldos a favor d'IFERCAT en els comptes bancaris així com la rendibilitat obtinguda mitjançant la contractació de valors de renda fixa a curt termini, de la mateixa manera que tota la despesa financera relacionada amb les obres i projectes en curs es va activant en les partides Interessos de crèdits bancaris i Comissions bancàries. Aquests ingressos són activats com a menor import de l'immobilitzat material en curs perquè els excedents de tresoreria que permeten l'obtenció d'aquests ingressos provenen de sobrants dels préstecs contractats amb el BEI per al finançament de les obres de la línia 9, motiu pel qual IFERCAT considera que aquests ingressos han de suposar un menor cost d'aquestes obres.

Tot i això, la consulta número 4 del BOICAC 36, diu el següent: "... els ingressos financers que poguessin produir els imports del finançament aliè no aplicats a la construcció de l'immobilitzat en curs, no han d'afectar al cost de producció d'aquest i, en conseqüència, els esmentats ingressos financers han de figurar en el Compte de pèrdues i guanys formant part del resultat comptable de l'exercici en què es produeixin." Per tant, és parer de la Sindicatura, que aquests ingressos bancaris no s'haurien de minorar del cost de l'immobilitzat en curs sinó que s'haurien d'haver reconegut com a major ingrés de l'exercici. Per coherència amb aquest criteri, la mateixa consulta del BOICAC 36 diu "... les despeses financeres derivades de fonts de finançament aliè que, transitòriament, no s'apliquin a la inversió de l'immobilitzat en curs per al que es varen obtenir, no es poden capitalitzar i s'han de considerar com a despesa financera de l'exercici en què es produeixin." Per tant, les despeses financeres corresponents a finançament que transitòriament no s'aplica a la inversió no s'haurien d'haver activat sinó que s'haurien d'haver considerat despesa financera de l'exercici.

En concret, per l'exercici 2006, l'import de la despesa financera que no s'hauria d'haver activat és de 0,47 M€ i l'ingrés financer minorat de l'actiu és de 0,86 M€.

- Projectes de la línia 9: en aquesta partida es registren les despeses suportades per la redacció dels projectes corresponents a nous encàrrecs rebuts segons Acord de Govern del 27 de setembre del 2005. El cost de redacció d'aquests nous projectes s'esti-

ma en 4,80 M€, segons l'acord, dels quals a 31 del desembre del 2006 s'han registrat 2,10 M€.

Dins d'aquest compte es registren, entre d'altres, els honoraris d'assessorament a l'empresa per articular un model de gestió que permetés que IFERCAT no computés com a Administració pública a efectes de SEC-95. Aquest estudi es va adjudicar mitjançant un procediment obert i forma de concurs. El Consell d'Administració en sessió de 30 de juny del 2005 va aprovar que el president adjudiqués l'esmentada contractació a l'oferta seleccionada.

Aquests honoraris han estat activats com a més immobilitzat en curs per l'import facturat en l'exercici 2006, 0,41 M€, criteri que difereix de l'aplicat en l'exercici 2005, en què aquests honoraris es van registrar com a despesa de l'exercici.

Donat que es tracta d'honoraris que no corresponen a cap obra en concret, s'haurien de registrar com a més despesa i no com a immobilitzat material en curs.

- Projectes Eix transversal ferroviari i Línia orbital ferroviària de la Regió Metropolitana de Barcelona: tal com s'ha dit anteriorment per l'Acord de Govern del 13 de desembre del 2005 es van encomanar a IFERCAT les actuacions necessàries per al desenvolupament del futur eix transversal ferroviari i la línia orbital de la Regió Metropolitana de Barcelona. En aquesta partida es van activant els costos relacionats amb aquests dos projectes, en concepte d'estudis informatius i d'impacte ambiental.¹²
- Revisions de preus: en els contractes signats amb els contractistes es preveu la possibilitat d'efectuar revisions de preus en casos determinats. De la mateixa manera que s'activen les certificacions d'obra, les revisions de preus també s'activen com a major cost de l'obra.
- Compensació financera: en aquesta partida hi figuren bàsicament les despeses incorregudes per IFERCAT per la substitució del sistema de pagament mitjançant "certificació final d'obra", per un sistema de pagament mitjançant "certificacions parcials o mensuals". En el moment en què es formalitza aquest canvi en el contracte, els interessos meritats fins al moment s'abonen al contractista i es paga una compensació en concepte de cancel·lació del crèdit que tenia el contractista amb IFERCAT.

L'import registrat en l'exercici 2006 correspon al descompte que efectua un dels contractistes en les certificacions arran del trencament del mètode alemany, perquè el tipus d'interès aplicat era inferior al tipus d'interès de mercat. Donat que el trencament d'aquest mètode suposa un guany per al contractista, es va pactar que se li repercutiria una part d'aquest a IFERCAT.

12. Arran de l'al·legació 2.2.3 s'ha suprimit el paràgraf corresponent.

- Altres construccions en curs: en aquesta partida es van registrar durant l'exercici 2002 les despeses operatives (bàsicament despeses de personal i serveis exteriors) incorregudes durant aquell exercici (any de constitució d'IFERCAT), ja que es van considerar necessàries per portar a terme l'explotació de la infraestructura de la línia 9. La Sindicatura de Comptes considera que aquest tipus de despeses s'haurien de comptabilitzar com a despeses de primer establiment o de posada en marxa, i no com a més cost de l'immobilitzat, i efectuar la corresponent amortització en un termini màxim de cinc anys.

2.2.2.2. *Convenis entre el DPTOP, GISA, IFERCAT i FIRA 2000*

A continuació es fa una descripció dels convenis signats entre el DPTOP, IFERCAT, GISA i FIRA 2000, els acords dels quals afecten diverses partides de l'immobilitzat en curs.

Descripció dels fets

Mitjançant tres convenis, GISA, IFERCAT i FIRA 2000 es comprometen a adoptar els acords necessaris per executar les obres de construcció del pou d'entrada de la línia 9 en els terrenys de Fira 2000, i ocupar únicament els espais assenyalats per les parts. Els acords resultants són els següents:

- 1) Conveni del 3 d'agost del 2005 entre FIRA i IFERCAT: Fira 2000 cedeix a IFERCAT el dret d'ocupació temporal dels terrenys necessaris per a la introducció de la màquina tuneladora de construcció del túnel de transport de la línia 9 en el tram 2, subtram Parc logístic - Fira, amb una extensió total aproximada de 15.800m². També cedeix el dret d'ocupació temporal dels terrenys necessaris per al dipòsit dels materials, amb una extensió total aproximada de 12.800m².

S'acorda que GISA i IFERCAT han de pagar a FIRA 2000 les quantitats que es fixin en concepte d'indemnització per l'ocupació temporal dels terrenys abans esmentats, que es determinaran en el següent Conveni que signaran GISA, IFERCAT i FIRA 2000 per la construcció i explotació de la galeria de serveis.

S'acorda que finalitzat el termini atorgat per a l'ocupació temporal dels terrenys (entre el 15 d'octubre del 2005 i el 30 de març del 2007, segons les zones), IFERCAT en retornarà a FIRA la possessió i els terrenys en el mateix estat en què es trobaven abans de ser ocupats.

- 2) Conveni del 7 de febrer del 2006: DPTOP, GISA, IFERCAT i FIRA 2000 signen un conveni per aconseguir l'accessibilitat òptima al recinte firal. Per això es pacten les següents actuacions:
 - a) Construcció del túnel de transport de la línia 9, d'acord amb el projecte constructiu d'aquesta línia.

- b) Construcció d'un passadís de comunicació sobre el túnel de transport de la línia, que comunicarà l'estació Metro Fira amb el vestíbul del pavelló 0 de la Fira Gran Via.
- c) Construcció d'una galeria de serveis sobre el passadís de comunicació.

Les parts es comprometen a:

- a) IFERCAT ha de pagar a Fira 2000 987.046 € en concepte d'ocupació temporal dels terrenys, que és la xifra finalment acordada d'acord amb el primer conveni.
- b) El DPTOP construirà el passadís de comunicació que unirà l'estació de metro Fira amb el vestíbul del pavelló 0, sobre el que Fira 2000 executarà les obres d'instal·lacions. La gestió i explotació del passadís de comunicació correspondrà a Fira 2000.
- c) Construcció de la galeria de serveis sobre el passadís de comunicació per part d'IFERCAT i GISA, a càrrec d'IFERCAT.

El cost de construcció d'aquesta galeria s'estima en 1.579.186 €. IFERCAT s'obliga a cedir a FIRA 2000 els drets d'ús dels espais corresponents a la galeria de serveis per trenta anys.

Fira 2000 assumirà el cost de totes les actuacions i instal·lacions que realitzi en la galeria de serveis.

Finalitzat el període de cessió de l'ús les instal·lacions i resta d'elements necessaris per al funcionament i explotació del passadís de comunicació quedaran incorporats a la galeria i seran de titularitat d'IFERCAT.

- d) Cànon pel dret d'ús exclusiu de la galeria de serveis: Fira 2000 s'obliga a pagar IFERCAT, per la cessió de dret d'ús en exclusiva de la galeria de serveis, l'import de 1.579.186 €, import del cost de construcció de la galeria.

S'estableix que es compensen els 987.046 € que IFERCAT ha d'abonar a FIRA 2000 en concepte de dret d'ocupació temporal. Per tant, la resta per pagar, 592.140 €, s'hauran d'abonar mitjançant un cànon anual de 36.781 €, que correspon al valor actual net d'aquesta quantitat actualitzada al 4,6%.

- 3) Addenda del 25 d'octubre del 2006: es tracta d'una addenda als dos convenis anteriors, entre les mateixes parts, per tal d'ampliar els terminis de l'ocupació temporal entre el 31 de desembre del 2006 i el 30 de març del 2007.

Quant a l'ocupació temporal, l'import que IFERCAT ha de pagar a FIRA 2000, 987.046 €, es desglossa en els conceptes següents:

Concepte	Imports
Dret de superfície	228.183
Lucre cessant	247.500
Augment de costos de construcció	511.363
Total	987.046

Imports en euros.

Comptabilització dels drets d'ocupació temporal

IFERCAT ha comptabilitzat aquests drets d'ocupació temporal com a més Immobilitzat en curs, com a més cost de la construcció de la línia 9 del metro.

S'ha verificat la correcta comptabilització d'aquest dret d'ocupació temporal, així com la correcta documentació suport dels càlculs d'aquest import.

Cessió temporal d'ús de la galeria de serveis

D'acord amb el conveni, IFERCAT fa una cessió d'ús de la galeria de serveis, per trenta anys. Aquest període, coincideix amb el període d'amortització d'aquest tipus d'immobles d'acord amb les taules d'amortització.

IFERCAT ha comptabilitzat el cost de la construcció com a Immobilitzat en curs, igual que el dret d'ocupació temporal dels terrenys.

Aquesta cessió d'ús té un preu, que coincideix amb el cost de construcció de la galeria de serveis, és a dir, 1.579.186 €.

Pel que fa al pagament del dret d'ocupació temporal dels terrenys per un import de 987.046 €, d'acord amb el conveni, s'havia de fer efectiu en el moment de la signatura del conveni.

Tot i això, donat que d'acord amb el que estableix la clàusula 3.4 es compensa aquesta quantitat amb una part de l'import que Fira 2000 ha de pagar a IFERCAT per la cessió del dret d'ús en exclusiva de la galeria de serveis, no es produeix una sortida efectiva d'efectiu. IFERCAT ha comptabilitzat aquest import de 987.046 € en el compte 485 de periodificacions de passiu, i ho va passant cada any a ingressos de forma lineal, dividit en els trenta anys de cessió de la galeria de serveis.

És parer de la Sindicatura de Comptes que aquest import, d'acord amb les clàusules del conveni, s'havia d'haver pagat en el moment de la signatura del conveni, com a pagament inicial de la cessió. En canvi, per a la resta d'import pendent de pagament per part de Fira 2000 a IFERCAT, és a dir, 592.140 €, sí que es preveu ajornar el seu pagament en trenta anys, amb una taxa del 4,6% anual (import total d'1.103.437 €, repartit en trenta anualitats de 36.781 €, que inclouen el retorn del capital i els interessos).

Pel que fa a aquesta segona part, el que fa IFERCAT quan la rep es comptabilitzar-la en la seva totalitat com a ingrés, sense tenir en compte que hi ha una part d'interessos i una altra de pagament de la quantitat pendent (principal).

Tot i que el conveni defineixi aquesta operació com una cessió d'ús temporal, és parer de la Sindicatura de Comptes que, per les condicions d'aquesta operació es pot deduir que no es tracta d'una cessió d'ús temporal (la galeria de serveis és i serà d'ús exclusiu de Fira 2000, el període de cessió coincideix amb el període d'amortització del bé, es finança mitjançant una part pagada al moment, i una part amb finançament ajornat) es tracta d'una compravenda amb una part del pagament ajornada. És per això que s'hauria d'haver comptabilitzat de la següent manera:

- Donar de baixa l'Immobilitzat en curs.
- Donar de baixa el compte a pagar de 987.046 € a Fira 2000, generat pel dret d'ocupació temporal.
- Reconèixer en un compte d'ingressos per interessos diferits, 511.297 € corresponents als ingressos financers que es generaran en els trenta anys en què Fira 2000 pagarà la part finançada a llarg termini.
- Reconèixer anualment uns ingressos financers, d'acord amb una taula d'amortització financera, per la part del cànon anual que Fira 2000 paga a IFERCAT.
- Donar de baixa cada any la part de capital que correspon, d'acord amb la mateixa taula d'amortització financera.
- Comptabilitzar cada any l'entrada de tresoreria provinent de Fira 2000, de 36.781 €, contra el compte a cobrar de Fira 2000. Aquest import es desglossarà, tal com s'ha comentat, entre el capital que s'amortitza cada any i els interessos financers que corresponen cada any d'acord amb la taula d'amortització financera.

Cessió d'ús gratuïta del passadís de comunicació

IFERCAT, en construir el passadís de comunicació, el comptabilitza dins l'Immobilitzat en curs, igual que la resta de construccions relacionades amb la línia 9, ja que encara no està acabada.

D'acord amb el conveni, correspon a Fira 2000 la gestió i l'explotació del passadís de comunicació, i ha d'assumir els costos que es derivin d'aquesta explotació i també els costos de conservació i manteniment dels acabats i instal·lacions existents.

Per tant, arran del conveni, es produeix una cessió d'ús gratuïta per part d'IFERCAT a Fira 2000, per la part del passadís de comunicació que construeix IFERCAT.

És parer de la Sindicatura de Comptes, que aquest passadís de comunicació s'ha de donar de baixa de l'Immobilitzat en curs, i reconèixer l'Immobilitzat cedit en cessió, d'acord amb les normes del Pla general de comptabilitat pública.

2.2.3. Deutors

El detall de l'epígraf Deutors a 31 de desembre del 2006 és el següent:

Deutors	31.12.2005	31.12.2006
Clients per vendes i prestació de serveis	0	242
Deutors diversos:	40.048.822	76.139.864
- GISA	748.822	839.864
- Generalitat de Catalunya	39.300.000	75.300.000
Administracions públiques (vegeu epígraf 2.2.9)	101.230.390	64.437.442
Total Deutors	141.279.212	140.577.548

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals d'IFERCAT.

Dins dels deutors diversos s'inclou el saldo a cobrar de GISA i el saldo a cobrar de la Generalitat de Catalunya.

- El saldo a cobrar de GISA a 31 de desembre correspon a la facturació d'IFERCAT a GISA per l'exercici corresponent. Ambdós imports han estat cobrats amb posterioritat als respectius exercicis.

La facturació d'IFERCAT a GISA respon a la base vuitena del conveni signat el 29 de desembre del 2004 entre GISA i IFERCAT que indica que en funció del volum d'obra executat i/o encomanat derivat dels encàrrecs efectuats per IFERCAT a GISA, anualment es podrà determinar, de comú acord entre les esmentades entitats, una compensació en concepte de participació en la quantia que es derivi de l'aplicació del que disposa el paràgraf primer de la Base vuitena d'aquest conveni (en relació amb els encàrrecs d'execució d'obres de la línia 9, GISA, tal com succeeix en els encàrrecs en què actua per compte de la Generalitat de Catalunya, computarà com a ingrés propi un percentatge del 6,0% de l'import corresponent a l'obra realment executada més la revisió de preus). L'entitat IFERCAT facturarà a GISA aquesta compensació durant el mes de desembre de cada any.

De la revisió del càlcul d'aquest ingrés es comprova que correspon a la refacturació en un percentatge aproximat del 75,0% de les despeses pròpies d'IFERCAT (arrendaments, despeses de reparació i manteniment, serveis de professionals independents, sous i salaris i altres despeses d'explotació).

És parer de la Sindicatura que el conveni signat entre GISA i IFERCAT no determina clarament i detallada els conceptes i la forma de càlcul de les despeses a facturar per IFERCAT a GISA, ja que no es defineixen els conceptes a refacturar ni els criteris d'imputació de les despeses.

El càlcul d'aquest import anual que IFERCAT factura a GISA hauria d'estar suportat mitjançant un estudi més detallat.

A part del fet que els càlculs no estan degudament suportats, no queda justificat el fet que IFERCAT refacturi a GISA una part significativa de les seves despeses d'estructura. És clar que IFERCAT no genera ingressos actualment, ja que està en una fase de construcció de la línia 9, i no d'explotació d'aquesta i, per tant, requereix d'una font d'ingressos que li permeti equilibrar el Compte de pèrdues i guanys. Però, aquests ingressos no haurien de provenir de la facturació a GISA de les seves despeses d'estructura.¹³

- Els imports a cobrar de la Generalitat de Catalunya a 31 de desembre del 2005 i del 2006 corresponen a la part pendent de cobrament al tancament de cada exercici de les aportacions al patrimoni d'IFERCAT aprovades per les respectives lleis de pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

Així, per l'exercici 2006, de 198,00 M€ previstos en concepte Aportacions patrimonials, a 31 de desembre del 2006 s'havien cobrat 122,70 M€ i quedaven pendents de cobrament 75,30 M€. S'ha verificat el cobrament d'aquest import durant l'exercici 2007.

2.2.4. Inversions financeres temporals

El saldo a 31 de desembre del 2006 correspon a dues inversions financeres temporals contractades el 29 de desembre del 2006, per un import total de 18,50 M€, en concret, 10,00 M€ de deute públic de la Generalitat de Catalunya i 8,50 M€ de deute públic de l'Estat.

Tal com s'explica en l'epígraf d'immobilitzacions, els ingressos pels interessos obtinguts per aquestes i altres operacions anàlogues realitzades durant l'exercici 2006 es registren en l'actiu del Balanç; concretament com un menor import de les altes de l'exercici per a l'Immobilitzat material en curs.

Aquesta consideració està donada pel fet que les puntes de tresoreria que permeten contractar aquests valors de renda fixa a curt termini provenen de sobrants del finançament obtingut a través dels préstecs bancaris per fer front als costos de les obres, motiu pel qual l'ens considera que la rendibilitat obtinguda mitjançant aquestes operacions amb

13. Aquesta mateixa observació es recull en els informes de fiscalització de GISA 12/2009 i 30/2009 corresponents als exercicis 2005 i 2006.

valors de renda fixa a curt termini suposa un menor cost d'aquestes obres i, per tant, registra aquests rendiments com a baixes en el moviment de l'Immobilitzat material en curs. Tot i això, com ja s'ha dit en l'epígraf Immobilitzacions, és parer de la Sindicatura que aquests ingressos per interessos s'haurien de comptabilitzar com a més ingrés de l'exercici.

2.2.5. Patrimoni

El moviment del patrimoni des de la constitució d'IFERCAT és el següent:

Concepte	Fons patrimonial	Pèrdues i guanys	Total
Aportació inicial	60.000	-	60.000
Saldos a 31 de desembre del 2002 al 2004	60.000	-	60.000
Aportació al fons patrimonial	150.000.000	-	150.000.000
Saldo a 31 de desembre del 2005	150.060.000	-	150.060.000
Aportacions al fons patrimonial	198.000.000	-	198.000.000
Resultats de l'exercici 2006	-	(303.461)	(303.461)
Saldo a 31 de desembre del 2006	348.060.000	(303.461)	347.756.539

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels comptes anuals d'IFERCAT.

El patrimoni d'IFERCAT està compost per les aportacions al fons patrimonial rebudes de la Generalitat de Catalunya.

De l'aportació registrada en l'exercici 2006, a 31 de desembre del 2006 hi ha 75,30 M€ pendents de cobrament (vegeu epígraf 2.2.3. Deutors diversos), que s'han cobrat durant l'exercici 2007.

2.2.6. Ingressos a distribuir en diferents exercicis

El moviment dels Ingressos a distribuir en diferents exercicis des de la constitució d'IFERCAT és el següent:

Ingressos a distribuir en diferents exercicis	Subvenció oficial de capital	Subvenció de capital	Total
Transferència corrent 2003	300.000	-	300.000
Traspàs a resultats	(265.785)	-	(265.785)
Saldo a 31 de desembre del 2003	34.215	-	34.215
Transferència corrent 2004	250.000	-	250.000
Traspàs a resultats	(154.870)	-	(154.870)
Saldo a 31 de desembre del 2004	129.345	-	129.345
Traspàs a resultats	(89.530)	-	(89.530)
Saldo a 31 de desembre del 2005	39.815	-	39.815
Traspàs a resultats	(39.815)	-	(39.815)
Subvenció de capital	-	4.626.000	4.626.000
Saldo a 31 de desembre del 2006	-	4.626.000	4.626.000

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels comptes anuals d'IFERCAT.

- Subvenció oficial de capital:¹⁴ l'entitat va comptabilitzar les transferències corrents rebudes de la Generalitat corresponents als exercicis 2003 i 2004, de 0,30 M€ i 0,25 M€, respectivament.

D'aquestes transferències, al tancament de l'exercici s'imputava al Compte de pèrdues i guanys l'import necessari per tal de compensar les despeses operatives d'IFERCAT, ja que l'ens no tenia cap tipus d'ingrés d'explotació. A partir de l'exercici 2005, IFERCAT ja no rep transferències corrents sinó que obté ingressos d'acord amb el conveni signat amb GISA. Tot i això, es continua traspasant al compte de resultat l'import necessari per compensar la diferència entre ingressos i despeses operatives, fins a deixar amb saldo zero aquest compte en el tancament de l'exercici 2006.

És parer de la Sindicatura que, d'acord amb l'article 9 de la Llei de pressupostos dels exercicis 2003 i 2004, la part de transferència corrent no utilitzada per equilibrar el Compte de pèrdues i guanys, té la consideració d'Aportació a compte de capital i, per tant, s'hauria d'haver comptabilitzat com a més Patrimoni. En concret, els imports que s'haurien d'haver traspassat són els següents:

Concepte	Any imputació	Import
Aportació a compte de capital	2003	34.215
Aportació a compte de capital	2004	95.130
Total		129.345

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

- Subvenció de capital: l'import registrat correspon a la compensació rebuda de GISA com a conseqüència de la subrogació d'IFERCAT en la posició jurídica de GISA en les obres de la línia 9 del metro de Barcelona.

Segons l'Acord de Govern del 28 de desembre del 2004 s'autoritza IFERCAT a efectuar el pagament de les factures de les obres de la línia 9 del Metro directament als contractistes adjudicataris de les obres. També s'autoritza la subrogació d'IFERCAT en la posició contractual assumida per GISA en els contractes de crèdit vigents signats per GISA amb els contractistes adjudicataris de les obres.

Per tal de compensar els costos que aquesta subrogació suposa per a IFERCAT (bàsicament pel fet que a partir d'aquest moment és IFERCAT qui pagarà les obres al contractista); en la base vuitena del conveni subscrit el dia 29 de desembre del 2004 entre IFERCAT i GISA s'estipula que GISA *"compensarà a IFERCAT en una quantia equivalent a l'import de la "Comissió d'Estructuració de projecte i compromís de finançament" corresponent a la signatura del "Contracte marc per al finançament de la línia 9 del*

14. Segons terminologia d'IFERCAT.

Ferrocarril Metropolità de Barcelona de 28 d'octubre de 2003", així com l'import de la "Comissió d'assegurament i sindicació dels Acords de finançament" corresponent a la formalització per part d'IFERCAT dels acords de finançament que es contemplen en l'esmentat Contracte marc.

Aquesta contraprestació és assumida per GISA pel fet que, de conformitat amb les estipulacions del conveni, GISA queda alliberada de l'obligació de pagament per compte d'IFERCAT de les obres d'execució de la línia 9, i es considera element essencial que garanteix l'equilibri de prestacions que assumeixen les parts en virtut d'aquest conveni.

IFERCAT ha comptabilitzat aquesta compensació com a Ingrés a distribuir ja que la totalitat de les despeses associades amb les obres de la línia 9 estan sent activades. Tot i això, en l'exercici 2003 es van comptabilitzar 2,39 M€ com a despesa de l'exercici (2,24 M€ corresponen al 50% de la part de la comissió esmentada, i 0,15 M€ a despeses per estudis i treballs tècnics) que ja es va pagar en aquell moment. Pel que fa a l'altre 50% de la comissió, donat que aquest projecte de finançament finalment no es va utilitzar, és parer de la Sindicatura de Comptes que la primera part s'hauria d'haver comptabilitzat com a ingrés de l'exercici per compensar la despesa ja pagada en l'exercici 2003 i, quant a la segona part de la comissió, s'hauria de reconèixer com a ingrés extraordinari en tant aquesta comissió ja no s'ha de pagar, perquè aquest contracte marc de finançament ja ha deixat de ser la base del finançament d'IFERCAT. Finalment, aquest contracte no ha estat l'element per vertebrar el sistema de finançament d'IFERCAT.

2.2.7. Creditors a llarg termini

L'import total dels deutes amb entitats de crèdit a llarg termini ha augmentat en 206,00 M€ (36,5%). El detall del deute amb entitats de crèdit a 31 de desembre del 2005 i del 2006, desglossat entre el curt i el llarg termini, és el següent:

Entitat	Import inicial o límit	Data formalització	Termini (anys)	Amortització	Saldo a 31.12.2005		Saldo a 31.12.2006	
					Curt termini	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini
BEI (a)	650.000.000	Octubre 2004	30	Pagament anual a partir de setembre del 2012 fins al setembre del 2033, 67.608.696 € el setembre del 2034 i 85.000.000 € el setembre del 2035	-	565.000.000	-	650.000.000
BEI (b)	300.000.000	Desembre 2005	30	Pagament anual a partir de setembre del 2014 fins al setembre del 2036.	-	-	-	121.000.000
BEI (b)	350.000.000	Febrer 2006	30	Pagament anual, amb un període màxim de carència de set anys.	-	-	-	-
Total					-	565.000.000	-	771.000.000

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels contractes de crèdit i dels majors d'IFERCAT.

Notes:

(a) Interès variable indexat a l'euríbor.

(b) Interès fix.

Els imports dels deutes amb les entitats de crèdit estan correctament classificats en funció del seu venciment, a llarg termini, en el Balanç de situació a 31 de desembre del 2006.

Els tres préstecs contractats disposen d'una carta de conformitat de la Generalitat de Catalunya. Els límits aprovats en la Llei de pressupostos per les operacions d'endeutament a llarg termini d'IFERCAT es compleixen pels anys 2005 i 2006.

A 31 de desembre del 2006 IFERCAT no ha disposat de 179,00 M€ del préstec signat amb el BEI en el mes de desembre del 2005, ni tampoc ha disposat del préstec de 350,00 M€ signat amb el BEI del mes de febrer del 2006.

Com a informació addicional cal dir que a 31 de desembre del 2006 IFERCAT no ha fet ús dels instruments financers previstos en el contracte marc per al finançament de la línia 9, subscrit entre IFERCAT i la Generalitat de Catalunya, amb les entitats financeres Grup la Caixa, Grup BBVA i Grup BSCH, signat el 21 d'octubre del 2003. En aquest contracte marc es quantificaven les necessitats de finançament de les obres de la línia 9, que s'establien en 2.800,00 M€. D'aquests 1.300,00 M€ es finançaven mitjançant els préstecs signats amb el BEI, mentre que la resta, 1.500,00 M€, es finançaven mitjançant els instruments de finançament que presentaven els finançadors en aquest contracte marc.

Cal remarcar que aquest contracte marc ha meritat l'anomenada comissió d'estructuració del projecte i compromís de finançament, com a contraprestació per l'assessorament proporcionat en el disseny de l'esquema financer i econòmic per al Projecte de la línia 9 i pel compromís de finançament assumit pel present contracte marc. D'aquesta comissió es va pagar el 50% el 2003, és a dir, 2,24 M€ més 0,16 M€ per les despeses assumides pels finançadors derivades dels estudis i treballs necessaris per al desenvolupament del projecte i, la resta de la comissió, ja no es meritirà perquè aquest contracte marc de finançament ja no es farà efectiu (vegeu 2.2.6).

Per altra banda a 31 de desembre del 2006 existeixen *swaps* de tipus d'interès amb un nominal de 650,00 M€ que meriten un tipus d'interès fix.

Per tal de tenir una idea aproximada del cost mitjà del finançament provinent d'entitats de crèdit es calcula la ràtio entre les Despeses financeres provinents dels crèdits a llarg termini (que són les despeses financeres activades com a immobilitzat en curs) i la mitjana de saldos dels crèdits a llarg termini, que figuren en el Balanç. En el 2006 el valor d'aquesta ràtio és del 4,5%.

Donat que els interessos dels préstecs a llarg termini que té la societat s'activen com a més cost de l'immobilitzat en curs, la despesa financera per préstecs amb entitats de crèdit que figura en el Compte de pèrdues i guanys és molt baixa en relació amb l'elevat volum d'endeutament a llarg termini que té la societat, que suposa un 64,2% del total passiu de l'any 2006 (aquest percentatge era del 70,0% el 2005).

2.2.8. Creditors a curt termini

El detall dels Creditors a curt termini a 31 de desembre del 2005 i del 2006 és el següent:

Creditors a curt termini	31.12.2005	31.12.2006
Creditors per prestació de serveis	254.694	232.268
Creditors comercials	80.324.448	67.984.380
Deutes amb entitats de crèdit	6.401.510	8.839.996
Administracions públiques	24.107	53.531
Altres deutes no comercials	736	478
Ajustaments per periodificació	-	987.046
Total Creditors a curt termini	87.005.495	78.097.699

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals d'IFERCAT.

El contingut de les partides principals és el següent:

- Creditors per prestació de serveis: aquesta partida inclou 36.557 € de factures corresponents a honoraris de professionals independents i 0,20 M€ corresponents a estudis i redacció de diferents projectes, en concret els honoraris pels estudis informatius dels projectes Eix transversal ferroviari i Línia orbital i de diverses modificacions de projectes de la línia 9, tots ells pendents de pagament a 31 de desembre del 2006. S'ha verificat el seu pagament a principis de l'exercici 2007.
- Creditors comercials: dintre aquesta partida hi ha registrat l'import de les certificacions emeses pels contractistes de les obres, corresponents als mesos de novembre i desembre dels exercicis respectius, pendents de pagament a 31 de desembre.
- Deutes amb entitat de crèdit: dintre aquesta partida hi ha registrada la provisió corresponent a la despesa financera meritada durant l'exercici i no liquidada per la corresponent entitat financera a 31 de desembre del corresponent exercici. S'ha verificat la correcció dels càlculs a 31 de desembre del 2006.
- Ajustaments per periodificació: en aquesta partida hi ha registrat l'ingrés obtingut per la cessió d'ús en exclusiva de la galeria construïda en el recinte de la Fira, a favor de Fira 2000, SA. IFERCAT imputarà al Compte de resultats de futurs exercicis aquest ingrés a partir del moment en què la infraestructura estigui acabada, i IFERCAT en pugui començar l'explotació. En l'epígraf 2.2.2.2 s'explica el parer de la Sindicatura respecte a aquesta cessió d'ús.
- Administracions públiques: els saldos d'actiu i de passiu amb les administracions públiques s'analitzen de forma conjunta en l'epígraf següent.

2.2.9. Administracions públiques

El detall dels saldos actius i passius amb les administracions públiques a 31 de desembre del 2005 i del 2006 és el següent:

Comptes d'actiu	31.12.2005	31.12.2006
Hisenda pública, deutora per devolució IVA	90.121.942	55.048.910
Hisenda pública, IVA suportat	11.079.234	9.377.619
Hisenda pública, retencions i pagaments a compte	29.214	10.913
Total Comptes d'actiu	101.230.390	64.437.442
Comptes de passiu	31.12.2005	31.12.2006
HP Creditora per retencions IRPF	18.459	42.306
Organismes Seguretat Social, creditors	5.648	11.225
Total Comptes de passiu	24.107	53.531

Imports en euros.

Font: Dades extretes dels majors d'IFERCAT.

Els aspectes més significatius d'aquest epígraf són els següents:

- En el compte de la Hisenda pública, deutora per devolució de l'IVA hi figura a 31 de desembre l'import a recuperar de la Hisenda pública resultant de les declaracions trimestrals de l'IVA de cadascun dels exercicis. Donat que l'ens suporta l'IVA de les certificacions d'obra i, per altra banda, no pot repercutir l'IVA en no tenir ingressos per facturacions, el resultat de les liquidacions de l'IVA originen un deute a favor d'IFERCAT amb la Hisenda pública. S'ha verificat el cobrament posterior, dels imports pendents de cobrament a 31 de desembre del 2005 i del 2006.
- Hisenda pública, IVA suportat: en aquest compte hi figuren les quotes de l'IVA corresponents a les certificacions i revisions de preus corresponents als mesos de novembre i desembre de cada exercici, ja que la seva meritació a efectes de la declaració de l'IVA és el moment del pagament d'aquestes certificacions i revisions de preus, criteri que és conforme amb el que estableix l'article 75.2 de la Llei 37/1992 de l'IVA. IFERCAT comptabilitza aquestes certificacions i revisions de preus com a altes de l'immobilitzat material en curs per l'import base de la factura i l'import corresponent a l'IVA el registra en aquest compte. En el moment en què es realitza el pagament al contractista es declara en la liquidació de l'IVA corresponent, i es traspasa l'import a recuperar d'aquest compte al compte Hisenda pública, deutora per devolució d'IVA.

S'ha obtingut la documentació referent a les declaracions dels exercicis oberts encara a inspecció fiscal, corresponents a l'IVA, a l'Impost sobre societats, a l'Impost sobre la renda de les persones físiques i a la Seguretat Social. S'ha verificat el seu correcte càlcul i pagament dins els terminis legals, així com la raonabilitat dels actius i dels passius registrats al tancament de l'exercici 2006. No és probable que s'acreditin passius addicionals significatius com a conseqüència d'una eventual inspecció de les declaracions d'impostos presentades per l'entitat que puguin portar a terme les autoritats fiscals.

2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES CORRESPONENT A L'EXERCICI 2006

A continuació es presenta el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici anual finalitzat a 31 de desembre del 2006. A efectes comparatius, es presenta juntament amb el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici anual finalitzat a 31 de desembre del 2005.

Compte de pèrdues i guanys dels exercicis anuals finalitzats a 31 de desembre del 2005 i del 2006

	2006	2005	Variació 2006/2005	% variació 2006/2005
DESPESES				
Aprovisionaments	643	0	643	-
Despeses de personal	660.154	226.942	433.212	190,9
Sous, salaris i assimilats	538.974	196.096	342.878	174,9
Càrregues socials	121.180	30.846	90.334	292,9
Dotacions per amortitzacions de l'immobilitzat	30.529	3.865	26.664	689,9
Altres despeses d'explotació	577.056	513.022	64.034	12,5
Serveis exteriors	577.056	513.022	64.034	12,5
Despeses financeres i despeses assimilades	0	334	(334)	(100,0)
Per deutes amb tercers i despeses assimilades	0	334	(334)	(100,0)
Resultats financers positius	2.876	8.763	(5.887)	(67,2)
INGRESSOS				
Altres ingressos d'explotació	962.045	735.066	226.979	30,9
Pèrdues d'explotació	306.337	8.763	297.574	*
Altres interessos i ingressos assimilats	2.876	9.097	(6.221)	(68,4)
Altres interessos	2.876	9.097	(6.221)	(68,4)
Pèrdues de les activitats ordinàries	303.461	0	303.461	-
RESULTAT DE L'EXERCICI (PÈRDUES)	303.461	0	303.461	-

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels comptes anuals d'IFERCAT de l'exercici 2006.

* Percentatges superiors al 999,9% en valor absolut.

2.3.1. Evolució del Compte de pèrdues i guanys

El Compte de pèrdues i guanys presenta com a característica més significativa uns imports nuls o no significatius en els comptes Aprovisionaments, Ingressos d'explotació i en les Despeses i Ingressos financers.

Aquest fet ve explicat perquè a 31 de desembre del 2006 cap de les infraestructures de les quals IFERCAT és la titular estava completament acabada i, per tant, no se'n trobava cap en disposició de ser explotada per IFERCAT i que se'n poguessin obtenir els corresponents ingressos d'explotació.

IFERCAT activa en el compte Immobilitzat material en curs, la totalitat dels ingressos i despeses que estan directament relacionats amb les obres i projectes en fase d'estudi o

execució. Així, pel que fa a les despeses, els imports satisfets als contractistes en conceptes de certificacions, les revisions de preus, els estudis, les assistències tècniques, els interessos i comissions dels préstecs contractats per finançar les obres són activats com a major import de l'Immobilitzat material en curs, mentre que els ingressos generats pels interessos de comptes corrents i els obtinguts de la compravenda de valors de renda fixa a curt termini, són activats com a menor import de l'Immobilitzat material en curs. (vegeu que en l'epígraf 2.2.2.1 d'Immobilitzacions materials en curs es recomana la no activació d'aquests ingressos financers).

2.3.2. Ingressos

El detall dels Ingressos registrats en el Compte de pèrdues i guanys d'IFERCAT per als anys 2005 i 2006 és el següent:

Altres ingressos d'explotació	2005	2006
Ingressos per facturació a GISA	645.536	839.864
Distribució ingrés a distribuir en diversos exercicis	89.530	39.815
Ingressos per publicació d'anuncis	-	1.566
Altres ingressos	-	80.800
Total Altres ingressos d'explotació	735.066	962.045

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2005 i 2006.

En els Altres ingressos d'explotació es registren bàsicament els següents conceptes:

- Ingressos per facturació a GISA en concepte de participació en els ingressos generats per les obres d'execució de la línia 9, que són gestionades per GISA però derivades d'encàrrecs efectuats per IFERCAT. Els imports facturats per aquest concepte són de 0,65 M€ i de 0,84 M€ pels exercicis 2005 i 2006, respectivament.

Tal com s'explica en l'epígraf 2.2.3, aquest ingrés està previst en la clàusula vuitena del conveni formalitzat entre ambdues parts el 29 de desembre del 2004.

De la revisió efectuada de la documentació que suporta aquesta despesa, s'ha comprovat que correspon a la refacturació a GISA de determinades despeses de sous i salaris, lloguer d'oficines, honoraris de redacció de plecs, etc. en un percentatge que majoritàriament és del 75%.

- Es registra també com a ingrés una part de la transferència corrent rebuda en l'exercici 2004 provinent de la Generalitat de Catalunya. IFERCAT va rebre en els anys 2003 i 2004, transferències corrents de la Generalitat de Catalunya. Aquestes transferències corrents s'han comptabilitzat en l'epígraf Ingressos a distribuir en diferents exercicis en el passiu del Balanç de situació. IFERCAT ha traspasat cada any al Compte de pèrdues i guanys, la part de transferència corrent rebuda de la Generalitat de Catalunya

que permetia equilibrar el Compte de pèrdues i guanys. Els imports traspassats per aquest concepte han estat de 89.530€ en l'exercici 2005 i de 39.815€ en l'exercici 2006, fins a esgotar-ne el saldo existent.

Com ja s'ha dit en l'epígraf 2.2.6, és parer de la Sindicatura que, d'acord amb l'article 9 de les lleis de pressupostos dels exercicis 2003 i 2004 la part de transferència corrent no utilitzada per equilibrar el Compte de pèrdues i guanys, té la consideració d'aportació a compte de capital i, per tant, s'hauria d'haver comptabilitzat com a més patrimoni (vegeu els imports a traspassar en l'epígraf 2.2.6). Per tant, si no s'haguessin comptabilitzat aquests ingressos en els exercicis 2005 i 2006, els resultats haurien estat d'una pèrdua de 89.530€ en l'exercici 2005 i d'una major pèrdua per 39.815€ en l'exercici 2006.

- Per últim, en els Altres ingressos es comptabilitzen 70.000€ en concepte d'assessorament en la planificació i projecció d'infraestructures a Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), segons el conveni signat el 24 de gener del 2006. De la revisió del conveni es desprèn que FGC col·laborarà amb IFERCAT en la formació de personal en tecnologies ferroviàries i en explotació ferroviària, i que IFERCAT assessorarà FGC en la planificació i en la projecció d'infraestructures, i la durada serà fins al 31 de desembre del 2006, prorrogable. La documentació suport no justifica degudament aquest assessorament.

2.3.3. Despeses de personal

El detall de les Despeses de personal per als anys 2005 i 2006 és el següent:

Despeses de personal	2005	2006
Sous i salaris	196.096	538.974
Seguretat social	27.691	108.137
Fundació laboral de la construcció	100	284
Altres despeses socials	3.055	12.759
Total Despeses de personal	226.942	660.154

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2005 i 2006.

El personal de l'ens es regula pel Conveni col·lectiu de treball del sector de la construcció i obres públiques de la província de Barcelona. L'augment de sous per a l'any 2006 va ser d'un 4,5% d'acord amb les previsions d'aquest conveni, augment que està per sobre del percentatge que regula la Llei 20/2005, del 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2006. És parer de la Sindicatura de Comptes que, d'acord amb l'article 19.e de l'esmentada llei, tot i que IFERCAT no ha rebut en l'exercici 2006 aportacions directes amb càrrec a pressupostos públics destinades a cobrir el dèficit d'explotació, sí que ha rebut els ingressos provinents de GISA en concepte de refacturació de part de les despeses d'explotació, ingressos que es destinen a cobrir el dèficit d'explotació. Per tant, li és d'aplicació la limitació que estableix la Llei de pressupostos.

L'augment de la partida de sous i salaris i de la Seguretat Social, a més del percentatge d'increment salarial, està explicat bàsicament per la incorporació de nou personal en els exercicis 2005 i 2006. De les catorze persones en plantilla a 31 de desembre del 2006, sis es van incorporar en el darrer trimestre de l'any 2005, cinc al gener del 2006 i dues a mitjans de l'exercici 2006.

Per últim, destacar, dins les altres despeses socials la retribució pagada a un becari que va prestar servei a IFERCAT durant l'exercici 2006.

2.3.4. Altres despeses d'explotació

El detall de les Altres despeses d'explotació pels exercicis 2005 i 2006 és el següent:

Altres despeses d'explotació	2005	2006
Arrendaments i cànon	-	104.598
Reparacions i conservació	4.713	25.849
Serveis de professionals independents	457.180	322.683
Primes d'assegurances	-	54
Serveis bancaris i similars	27	38
Publicitat, propaganda i relacions públiques	32.470	37.464
Altres serveis	18.632	86.370
Total Altres despeses d'explotació	513.022	577.056

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2005 i 2006.

De les altres despeses d'explotació cal destacar els següents conceptes:

- **Arrendaments i cànon:** el 24 de gener del 2006 es formalitza un contracte de lloguer d'oficines per ubicar el personal de l'entitat incorporat en el darrer trimestre del 2005 i l'augment previst de la plantilla. La Direcció General de Patrimoni va emetre informe favorable sobre el contracte en compliment de l'article 15 del Decret legislatiu 1/2002, del 24 de desembre pel qual s'aprova el text refós de la Llei de patrimoni de la Generalitat de Catalunya.
- **Reparacions i conservació:** les despeses registrades en aquest compte corresponen, principalment, a les despeses de manteniment de les oficines (neteja, treballs realitzats a despatxos, manteniment de mobiliari, etc.) i també a les despeses de manteniment de determinades llicències de programes informàtics.
- **Serveis de professionals independents:** en aquest compte es registren les despeses relacionades amb l'assessorament tècnic, jurídic i de gestió prestat per diferents empreses externes així com les dietes pagades als membres del Consell d'Administració. Per l'exercici 2006 aquesta partida disminueix en 0,13 M€ respecte de l'exercici 2005, el que

en termes percentuals suposa una disminució del 29,4%. Els aspectes més significatius a destacar són els següents:

- En l'any 2005, s'inclouïa com a despesa la primera i segona fase d'un estudi de model d'explotació per a la línia 9 (en concret, el referit a un model de gestió que permetés que IFERCAT no computés com a Administració pública a efectes de SEC-95), per 0,31 M€. La despesa corresponent a la tercera fase d'aquest estudi es comptabilitza, en l'any 2006, com a més immobilitzat material en curs, en concret, 0,41 M€. Es considera que aquests honoraris s'haurien de continuar registrant com a despeses per Serveis de professionals independents en lloc d'activar-se com a major immobilitzat material en curs, com s'ha registrat durant l'exercici 2006.

Si IFERCAT comptabilitzés aquests honoraris com a despeses de l'exercici, les pèrdues obtingudes com a resultat de l'exercici s'incrementarien en 0,41 M€.

- En l'any 2006 es comptabilitzen 0,12 M€ corresponents a les despeses de suport tècnic rebut per coordinar la redacció dels estudis informatius dels diferents trams de l'eix transversal ferroviari i, per establir els criteris a tenir en compte en la redacció d'aquests estudis informatius. La contractació d'aquests serveis s'ha realitzat mitjançant un conveni amb el Centre d'Innovació del Transport (CENIT) de la UPC, per 0,2 M€, IVA inclòs.
- L'import pagat en concepte de dietes d'assistència al Consell d'Administració ha ascendit a 22.260 €.
- Altres serveis: aquestes despeses augmenten de forma significativa a causa de l'augment de la plantilla en l'any 2006 i de l'activitat en general. En aquest compte es recullen despeses com les de desplaçaments, material d'oficina i comunicacions.

2.3.5. Ingressos i despeses financeres

El detall de les despeses i dels ingressos financers per als anys 2005 i 2006 és el següent:

Concepte	2005	2006
Despeses financeres		
Interessos de deutes a curt termini amb entitats de crèdit	334	-
Total Despeses financeres (B)	334	-
Ingressos financers		
Altres ingressos financers	9.097	2.876
Total Ingressos financers (A)	9.097	2.876
Total Resultat financer (A-B)	8.763	2.876

Imports en euros.

Font: Dades obtingudes dels majors d'IFERCAT dels anys 2005 i 2006.

Tal com es comenta en l'apartat Evolució del Compte de pèrdues i guanys (epígraf 2.3.1), IFERCAT activa els ingressos i despeses financers directament relacionats amb l'execució de les obres i projectes en curs, de les quals IFERCAT n'és el titular.

Per aquest motiu tot i l'important nivell d'endeutament que registra l'ens (concretament de 771,00 M€ a 31 de desembre del 2006, el que representa un 64,2% del total del passiu), no es comptabilitza cap tipus de despesa financera pels interessos d'aquest endeutament, ja que aquestes despeses s'activen com a major import de l'immobilitzat material en curs i, en el moment de la seva posada en funcionament s'aniran imputant al Compte de resultats conforme al seu ritme d'amortització.

Els Altres ingressos financers corresponen als interessos cobrats de l'Agència Tributària de l'Estat en concepte de demora en el retorn de l'IVA a recuperar per IFERCAT.

Tal com s'explica en l'epígraf d'Immobilitzacions, IFERCAT minora de l'actiu, com a menor import de l'immobilitzat material en curs els ingressos financers obtinguts, tant les liquidacions d'interessos dels comptes corrents com els interessos generats per la contractació i posterior venda de valors de renda fixa a curt termini. Aquest criteri adoptat per IFERCAT se suporta en el fet que el saldos sobrants dels comptes corrents (que són els que meriten interessos, i els que permeten la contractació de valors de renda fixa a curt termini) són generats pels sobrants del finançament obtingut a través dels préstecs bancaris per fer front als costos de les obres, motiu pel qual l'ens considera que la rendibilitat obtinguda en forma d'interessos suposa un menor cost d'aquestes obres i, per tant, registra aquests rendiments com a un menor import de l'immobilitzat material en curs. Tot i això, en aquell epígraf ja s'explica el criteri de la Sindicatura de Comptes, d'acord amb la consulta 4 del BOICAC 36.

3. FISCALITZACIÓ DE LA LIQUIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Els pressupostos d'IFERCAT corresponents a l'exercici 2006 i aprovats per la Llei 20/2005, del 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2006, preveïen uns Estats d'ingressos i de despeses de 1.031,16 M€.

Tal com s'explica en el preàmbul de la Llei 20/2005, en el pressupost de l'exercici 2006 no es diferencia entre pressupost de capital i d'explotació, sinó que es presenta una estructura única d'ingressos i de despeses, a diferència de com s'havia presentat fins a l'exercici 2005. També es fa referència al fet que es vol avançar cap a un sistema d'elaboració i gestió dels pressupostos més orientat als objectius i als resultats, i és per això que es posa l'accent en la classificació de les despeses per programes, que passa a situar-se en el mateix nivell que les tradicionals classificacions orgànica i econòmica.

Així, l'estat de Despeses d'IFERCAT s'emmarca en el programa 522, corresponent a Infraestructures Ferroviàries, d'acord amb la Llei de pressupostos, tot i que en la liquidació no s'indica a quin programa s'imputen les despeses.

La base de partida de preparació dels pressupostos és el PEF d'octubre del 2004, actualitzat per les modificacions i nous encàrrecs rebuts del Govern de la Generalitat per Acord de Govern del 27 de setembre del 2005 i pels nous encàrrecs aprovats pel Consell d'Administració d'IFERCAT. Aquest PEF és l'únic realitzat per IFERCAT fins a 31 de desembre del 2006 i, per tant, és el vigent en el moment de la realització del pressupost de l'exercici 2006.

Tot seguit es presenten i analitzen les liquidacions dels Estats d'ingressos i de despeses corresponents a l'exercici 2006.

3.1. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT D'INGRESSOS

Tot seguit es presenta i analitza la Liquidació del pressupost d'ingressos corresponent a l'exercici 2006.

ESTAT D'INGRESSOS			Pressupost aprovat (A)	Drets liquidats/ obligacions reconegudes (B)	Desviacions (B-A)	Grau de Compliment (B×100/A)
Cap. i artic.	Concepte i aplicació					
3		TAXES I ALTRES INGRESSOS	980	965	(15)	98,5
39		Altres ingressos	980	965	(15)	98,5
	399	Ingressos diversos	980	965	(15)	98,5
	399.0009	Altres ingressos diversos	980	965	(15)	98,5
8		VARIACIÓ D'ACTIUS FINANCERS	295.180	288.123	(7.057)	97,6
83		Aportacions al fons patrimonial	198.000	198.000	0	100,0
	830	Aportacions de la Generalitat al fons patrimonial	198.000	198.000	0	100,0
	830.0004	Aportacions de la Generalitat al fons patrimonial (capital)	198.000	198.000	0	100,0
89		Altres variacions d'actius financers	97.180	90.123	(7.057)	92,7
	890	Altres variacions d'actius financers	97.180	90.123	(7.057)	92,7
	890.0001	Altres variacions d'actius financers	97.180	90.123	(7.057)	92,7
9		VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	735.000	206.000	(529.000)	28,0
91		Préstecs en euros	735.000	206.000	(529.000)	28,0
	911	Fora del sector públic	735.000	206.000	(529.000)	28,0
	911.0001	Fora del sector públic (per finançament d'obres)	735.000	206.000	(529.000)	28,0
		TOTAL INGRESSOS	1.031.160	495.088	(536.072)	48,0

Imports en milers d'euros.

Font: Liquidació del pressupost elaborada per IFERCAT.

Les principals desviacions són les següents:

Capítol 3, Taxes i altres ingressos

Dintre d'aquest capítol hi ha registrat bàsicament l'ingrés obtingut de GISA per un import de 0,84 M€ en concepte de la participació d'IFERCAT en els ingressos generats per les obres d'execució de la línia 9, gestionades per GISA però derivades d'encàrrecs efectuats per IFERCAT.

Capítol 8, Variació d'actius financers

Hi havia pressupostada una xifra de 295,18 M€, i s'han liquidat uns ingressos de 288,12 M€, el que suposa una desviació de 7,06 M€. A continuació s'analitza la liquidació de cadascuna de les dues partides que componien la previsió d'aquest capítol:

- En la partida Aportacions de la Generalitat al fons patrimonial, hi apareix l'aportació feta per la Generalitat de Catalunya, per un import de 198,00 M€ per ampliar el patrimoni d'IFERCAT durant l'exercici 2006, tal com estava previst en el pressupost aprovat.
- En la partida Altres variacions d'actius financers hi havia una previsió d'ingressos de 97,18 M€, dels quals s'han liquidat 90,12 M€. Aquesta previsió recollia l'import estimat de les quotes a recuperar de l'IVA corresponent a l'exercici 2005. L'import liquidat, de 90,12 M€, correspon al de les quotes realment suportades per aquest impost durant l'exercici 2005, i que han estat abonades per l'Agència Tributària de l'Estat en el mes d'agost del 2006.

Capítol 9, Variació de passius financers

En aquest capítol es recull el finançament de les obres. La previsió inicial era de 735,00 M€, i s'ha liquidat un import de 206,00 M€, el que suposa una desviació de 529,00 M€ i un grau d'execució del 28,0%. L'import liquidat correspon a les disposicions efectuades dels dos préstecs contractats en els exercicis 2004 i 2005 amb el BEI. Donat que el ritme d'execució de les obres ha estat inferior al previst no ha calgut disposar d'un major finançament per afrontar els pagaments als contractistes.

3.2. LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT DE DESPESES

Tot seguit es presenta i analitza la Liquidació del pressupost de despeses corresponent a l'exercici 2006.

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA — INFORME 39/2010

ESTAT DE DESPESES				Pressupost aprovat (A)	Drets liquidats/ obligacions reconeg. (B)	Desvia- cions (B-A)	Grau de compliment (B×100/A)
Prog.	Cap. i art.	Concepte i aplicació					
522	1		REMUNERACIONS DE PERSONAL	502	660	158	131,5
	13		Personal laboral	418	539	121	128,9
	132		Sous i salaris de personal d'empreses públiques	418	539	121	128,9
	132.0001		Personal alta direcció	99	101	2	102,0
	132.0002		Personal laboral	319	438	119	137,3
	16		Assegurances i cotitzacions socials	74	108	34	145,9
	160		Quotes socials	74	108	34	145,9
	160.0001		Seguretat Social	74	108	34	145,9
	17		Pensions i altres prestacions socials	10	13	3	130,0
	173		Despeses socials	10	13	3	130,0
	173.0001		Despeses socials	10	13	3	130,0
	2		DESPESES DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	474	577	103	121,7
	20		Lloguers i cànons	50	104	54	208,0
	200		Lloguers i cànons de terrenys, béns naturals, edificis i altres construccions	50	104	54	208,0
	200.0002		Altres lloguers i cànons de terrenys, béns naturals, edificis i altres construccions	50	104	54	208,0
	22		Material, subministraments i altres	369	360	(9)	97,6
	220		Material d'oficina	6	26	20	433,3
	220.0001		Material ordinari no inventariable	6	26	20	433,3
	221		Subministraments	6	0	(6)	0,0
	221.0001		Aigua i energia	4	0	(4)	0,0
	221.0089		Altres subministraments	2	0	(2)	0,0
	222		Comunicacions	12	7	(5)	58,3
	222.0001		Comunicacions postals, telefòniques i altres	12	7	(5)	58,3
	224		Despeses d'assegurances	10	0	(10)	0,0
	224.0001		Despeses d'assegurances	10	0	(10)	0,0
	227		Treballs realitzats per altres empreses	335	327	(8)	97,6
	227.0001		Neteja i sanejament	5	9	4	180,0
	227.0005		Estudis i treballs tècnics	250	1	(249)	0,4
	227.0009		Manteniment de l'immobilitzat	10	14	4	140,0
	227.0056		Serveis informàtics realitzats per entitats de fora del grup Generalitat	20	0	(20)	0,0
	227.0089		Altres treballs realitzats per altres empreses	50	303	253	606,0
	23		Indemnitzacions per raó del servei	15	76	61	506,7
	230		Dietes, locomoció i trasllats	15	76	61	506,7
	230.0001		Dietes, locomoció i trasllats	15	76	61	506,7
	24		Despeses de publicacions	40	37	(3)	92,5
	240		Despeses de publicacions	40	37	(3)	92,5
	240.0001		Despeses de publicacions	40	37	(3)	92,5
	6		INVERSIONS REALS	803.995	377.370	(426.625)	46,9
	62		Inversions en maquinària, instal·lacions i utilitatge	3	95	92	*
	620		Inversions en maquinària, instal·lacions i utilitatge (per IFERCAT)	3	95	92	*
	620.0001		Inversions en maquinària, instal·lacions i utilitatge (per IFERCAT)	3	95	92	*
	66		Inversions en béns destinats al ús general	767.742	348.169	(419.573)	45,3
	660		Actuacions i inversions destinades a l'ús general per mandat	767.742	348.169	(419.573)	45,3
	660.0001		Actuacions i inversions destinades a l'ús general per mandat	767.742	348.169	(419.573)	45,3
	69		Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres	36.250	29.106	(7.144)	80,3
	690		Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres	36.250	29.106	(7.144)	80,3
	690.0001		Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres	36.250	29.106	(7.144)	80,3
	9		VARIACIÓ DE PASSIUS FINANCERS	226.189	116.481	(109.708)	51,5
	95		Altres variacions de passius financers	226.189	116.481	(109.708)	51,5
	951		Altres variacions de passius financers a curt termini	226.189	116.481	(109.708)	51,5
	951.0001		Variació del capital circulant	103.350	61.460	(41.890)	59,5
	951.0002		Variació del capital circulant (IVA)	122.839	55.021	(67.818)	44,8
			PROGRAMA 522 INFRAESTRUCTURES. FERROVIÀRIES	1.031.160	495.088	(536.072)	48,0
			TOTAL DESPESES	1.031.160	495.088	(536.072)	48,0

Imports en milers d'euros.

Font: Liquidació del pressupost elaborada per IFERCAT.

* Percentatges superiors al 999,9%, en valor absolut.

A continuació s'analitza per capítols la liquidació d'aquest pressupost:

Capítol 1, Remuneracions del personal

Aquest capítol presenta un grau d'execució del 131,5%, amb una desviació de la despesa liquidada respecte a la prevista inicialment de 0,16 M€. Aquesta desviació es concentra bàsicament en l'aplicació corresponent al Personal laboral, que presenta una desviació de 0,12 M€ i a la desviació de 0,04 M€ registrada en l'article corresponent a les Assegurances i cotitzacions socials.

La plantilla de la societat a 31 desembre del 2005 era de set persones tot i que fins al mes de setembre del 2005 va ser de dues persones. Durant el mes de gener del 2006 s'incrementa la plantilla fins a tretze persones i finalment la plantilla a 31 de desembre del 2006 és de catorze persones (personal directiu: dos; titulats o assimilats: sis, i personal administratiu: sis). Aquesta evolució a l'alça és deguda a les noves necessitats de disposar de més personal aparegudes arran dels nous encàrrecs rebuts per part de la Generalitat de Catalunya segons l'Acord de Govern del 27 de setembre del 2005, en què s'autoritza IFERCAT a encomanar a GISA la modificació de diverses actuacions i a encomanar-ne de noves relacionades amb les obres de la línia 9 del metro de Barcelona, i segons l'Acord de Govern del 13 de desembre del 2005, en què s'encomana a IFERCAT la realització de les actuacions necessàries per a la implantació de diversos eixos ferroviaris (eix transversal ferroviari i línia orbital de la Regió Metropolitana de Barcelona). Tot i que ja estava previst contractar part d'aquest nou personal, s'avança la contractació d'aquest al mes de gener del 2006, i es produeix la corresponent desviació en l'aplicació de les remuneracions del personal laboral i en conseqüència en les despeses per Assegurances i cotitzacions socials.

Capítol 2, Despeses de béns corrents i serveis

La previsió inicial de despesa per aquest capítol era de 0,47 M€, tot i que finalment es liquiden despeses per un import de 0,58 M€, el que suposa una desviació positiva de 0,11 M€. Les desviacions més significatives pel que fa als article són les següents:

Article 20, Lloguers i cànons

Aquest article recull les despeses pel lloguer de les oficines de la societat. Inicialment s'havia previst el lloguer de les noves oficines per al segon semestre de l'exercici 2006; no obstant això, i a causa de l'encàrrec de nous projectes per part de la Generalitat de Catalunya que s'ha comentat en la liquidació del capítol 1. Remuneracions del personal, s'avança el trasllat a les noves oficines per donar cabuda al nou personal de la societat.

Article 23, Indemnitzacions per raó de servei

En aquest article hi havia una previsió inicial de 0,02 M€, i es liquida una despesa de 0,08 M€, el que suposa una desviació de 0,06 M€. Dintre de la liquidació d'aquestes

despeses hi ha incloses bàsicament les despeses per viatges i desplaçaments del personal de la societat i les dietes del Consell d'Administració. A causa de l'important augment registrat en el personal de la societat respecte al moment en que es va realitzar el pressupost, s'explica la desviació positiva que es produeix en aquest article.

Article 22, Material, subministraments i altres

En la liquidació d'aquest d'article hi ha dues aplicacions que presenten desviacions que es compensen entre elles:

- En l'aplicació Estudis i treballs tècnics hi havia una previsió de 0,25 M€ i es liquida una despesa de 643 €. Concretament, aquesta aplicació recull les despeses que es correspondrien amb els aprovisionaments per treballs realitzats per altres empreses. Donat que totes les despeses per aquest concepte són activades en el Balanç i registrades en la liquidació pressupostària com a Inversions en béns destinats a l'ús general (capítol 6. Inversions reals), la previsió inicial d'aquesta aplicació hauria de ser de zero euros.
- En l'aplicació Altres treballs realitzats per altres empreses hi havia una previsió inicial de 0,05 M€, i es liquida una despesa de 0,30 M€. Les despeses liquidades en aquesta aplicació corresponen a les despeses suportades per diferents assessoraments rebuts en matèria legal per a l'elaboració de convenis, dictàmens, plecs de bases, i que es corresponen amb les despeses per la prestació de serveis per part de professionals independents. Donades les despeses liquidades per aquest concepte tant per l'exercici 2005 (que eren de 0,46 M€) com per l'exercici 2006 (que són de 0,30 M€), caldria que la previsió d'aquesta aplicació per l'exercici 2006 hagués estat superior als 0,05 M€.

Capítol 6, Inversions reals

Aquest és el capítol més important del pressupost de despeses, ja que recull la despesa prevista de les diferents obres (bàsicament les de la línia 9 del metro de Barcelona) en les quals IFERCAT assumeix el pagament davant els contractistes. En aquest capítol s'havien previst inversions per un import de 804 M€ i es liquida amb una xifra de 377,37 M€, el que suposa una desviació de 426,63 M€ i un grau d'execució del 46,9%. A continuació s'analitza de forma detallada cadascun dels articles que componen aquest capítol:

Article 62, Inversions en maquinària, instal·lacions i utilitatge

Aquest article recull les inversions realitzades en l'adquisició d'immobilitzat per a ús propi per part d'IFERCAT. L'import liquidat correspon a les addicions registrades en l'immobilitzat material i immaterial durant l'exercici 2006 destinades bàsicament a habilitar les noves oficines de l'entitat.

Article 66, Inversions en béns destinats a l'ús general

En aquest article hi havia una previsió inicial de 767,74 M€, i es liquida per import de 348,17 M€, el que suposa una desviació de 419,57 M€ i un grau d'execució del 45,3%. En aquest article s'hi recullen els diferents imports satisfets als contractistes de les diferents obres i projectes, juntament amb els imports satisfets als beneficiaris d'expropiacions. Un ritme d'execució de les obres inferior al previst inicialment, explicat bàsicament per les diferents incidències que es produeixen en les obres de construcció de túnels (com per exemple l'aparició de subsòls més resistents a la perforació, avaries en la maquinària, etc.) que incideixen en el grau d'avanç de l'obra, ha fet que el contractista (en facturar en funció del grau d'avanç de l'obra) facturi un import inferior al previst inicialment.

Article 69, Despeses d'establiment, formalització de deutes i altres

Aquest article recull la despesa pels interessos dels préstecs contrets, compensada parcialment pels ingressos bancaris generats pels excedents dels préstecs de què s'ha disposat i no utilitzats per a pagar despeses, que generen uns rendiments per a IFERCAT que suposen una menor despesa financera. Hi havia registrada una previsió de 36,25 M€, i s'ha liquidat una despesa de 29,11 M€ el que suposa una desviació de 7,14 M€ i un grau d'execució del 80,3%. Com que no s'ha disposat de la totalitat del nou finançament previst (tal com es comenta en la liquidació del capítol 9 del pressupost d'Ingressos), les despeses liquidades en aquest article són inferiors a les previstes inicialment.

Capítol 9, Variació de passius financers

En aquest capítol hi havia una previsió de 226,19 M€ dels quals es liquiden 116,48 M€, el que suposa una desviació de 109,71 M€ i un grau d'execució del 51,5%. Aquesta desviació es pot explicar per un menor grau d'execució de les obres respecte al previst inicialment, que suposa una menor variació del capital circulant i que incideix en les dues aplicacions liquidades en aquest capítol:

- Variació de capital circulant: presenta una desviació negativa de 41,89 M€, explicada pel menor grau d'execució de les obres que ha causat una variació menor de l'esperada en els saldos a pagar als contractistes, fet que ha suposat una variació del capital circulant inferior a la prevista inicialment.
- Variació de capital circulant per l'IVA: aquesta aplicació recull l'import de les quotes suportades per l'IVA durant tot l'exercici i que es cobren de l'Agència Tributària en el següent exercici (la previsió correspon al 16,0% de la previsió de l'article 66 Inversions en béns destinats a l'ús general). A causa d'un menor ritme d'execució de les obres, es certifica menys obra i lògicament les quotes suportades per IVA són inferiors, motiu pel qual es genera la desviació negativa de 67,82 M€ en aquesta aplicació.

4. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

4.1. LEGISLACIÓ APLICABLE

IFERCAT se sotmet a les prescripcions de la Llei 48/1998, del 30 de desembre, reguladora dels procediments de contractació als sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les directives 93/38/CEE i 92/13/CEE, quant als contractes d'obres, subministraments i serveis que formalitzi en el desenvolupament de llurs funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària.¹⁵

El 30 d'abril del 2004 es va publicar en el DOUE la Directiva 2004/17/CE, del Parlament Europeu i del Consell, del 31 de març del 2004, sobre la coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en els sectors de l'aigua, de l'energia, dels transports i dels serveis postals. Aquesta Directiva va entrar en vigor el 30 d'abril del 2004, i el termini per a la transposició a l'ordenament jurídic intern finalitzava el 31 de gener del 2006.

A Espanya, la transposició no s'ha produït fins l'aprovació de la Llei 31/2007, del 31 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals, que va entrar en vigor el 30 d'abril del 2008.

Per tot això, a més de l'aplicació de la normativa esmentada, a partir de l'1 de febrer del 2006, els són directament aplicables els preceptes normatius de la Directiva 2004/17/CE, del Parlament Europeu i del Consell, del 31 de març del 2004, sobre la coordinació dels procediments d'adjudicació de contractes en el sector de l'aigua, de l'energia dels transports i dels serveis postals, sempre que se superin els llindars fixats en l'article 16 de l'esmentada Directiva, en concret:

- 422.000 € (IVA exclòs), en els contractes de subministrament i de serveis,
- 5.278.000 € (IVA exclòs), en els contractes d'obres¹⁶

15. Els llindars aplicables a partir de l'1 de gener del 2006 són els següents:

- Pels contractes adjudicats per organismes contractants que exerceixin activitats en el sector dels serveis de ferrocarrils urbans, entre altres, sempre que l'import estimat sigui igual o superior a:
 - a) En els contractes d'obres, 5.278.227 € (IVA exclòs)
 - b) En els contractes de subministraments i serveis previstos en l'annex VI A, amb excepció dels serveis d'investigació i desenvolupament enumerats en la categoria 8 i dels de telecomunicacions de la categoria 5, referències CPC 7524, 7525 i 7526, 422.258 € (IVA exclòs)
 - c) En els contractes de subministrament i serveis diferents dels anteriors, 400.000 €.
- Pels contractes adjudicats per organismes contractants que exerceixin activitats en el sector dels serveis de ferrocarrils, entre d'altres, sempre que l'import estimat sigui igual o superior a:
 - a) En els contractes d'obres, 5.000.000 € (IVA exclòs)
 - b) En els contractes de subministrament i serveis, 400.000 €.

16. Imports aprovats pel Reglament 2005/2083/CE, del 19 de desembre.

La resta de contractes, és a dir, els que formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària que, per raó de la quantia o pel fet de no tractar-se d'obres, subministraments o serveis, es puguin excloure de l'aplicació de la citada Llei i/o Directiva, i els contractes que formalitzi en el desenvolupament d'altres funcions diferents de les de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària es regiran pel TRLCAP.

En aquest sentit, cal dir que els Estatuts d'IFERCAT, en la nova redacció del 25 de juliol del 2006, no consideren el TRLCAP normativa d'aplicació per a la resta de contractes que formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, excloses de l'aplicació de la Llei 48/1998 per raó de l'import o per raó de la naturalesa dels contractes, sinó que apel·la al compliment dels principis de publicitat i concurrència.

4.2. INFORMACIÓ SOBRE LA CONTRACTACIÓ D'IFERCAT

Els contractes corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona els licita i adjudica GISA en nom d'IFERCAT. És per això que no s'inclouen en el detall de la contractació d'IFERCAT. Aquests contractes formen part de l'anàlisi de la contractació de GISA, juntament amb la resta de contractes que licita GISA. En concret, les dades corresponents a l'exercici 2006 respecte dels contractes relacionats amb la línia 9 del metro, són les següents:

	Concurs	Negociat sense publicitat	Negociat sense publicitat i sols una oferta	Total
	Nombre de contractes			
Obres	0	0	8	8
Assistència tècnica	17	16	0	33
Total nombre de contractes	17	16	8	41
	Import d'adjudicació dels contractes			
Obres	0	0	40.519	40.519
Assistència tècnica	8.784	404	0	9.188
Total import dels contractes	8.784	404	40.519	49.707

Imports dels contractes en milers d'euros.

En total, es van adjudicar quaranta-un contractes corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona, dels quals vuit eren d'obra i trenta-tres d'assistència tècnica. Dels vuit contractes d'obra, sis corresponen a modificacions d'obra principal i dos a obres complementàries de l'obra principal.

D'aquests contractes se'n van analitzar dos corresponents a contractes d'obra, amb un import total d'adjudicació d'11,86 M€, i es va obtenir una cobertura del 29,3% respecte de l'import total dels contractes d'obres i del 23,9% respecte de l'import total dels contractes

totals. Els resultats de la fiscalització es troben en l'Informe 30/2009, corresponent a la fiscalització de l'exercici 2006, de GISA.

A part d'aquests contractes licitats per GISA, IFERCAT adjudica altres contractes, referents principalment a treballs relacionats amb la línia orbital ferroviària i amb l'eix transversal ferroviari, i treballs diversos referents a la línia 9 o bé, a l'activitat diària d'IFERCAT. El llistat de contractes adjudicats durant l'exercici 2006 s'ha extret de les actes del Consell d'Administració. En total, es tracta de dotze contractes adjudicats per procediment obert, dos per procediment negociat sense publicitat, set convenis i vuit contractes menors.

D'aquests s'ha seleccionat el contracte de més import i sis més a l'atzar. El detall de la mostra és el següent:

#	Clau	Adjudicació	Import	Empresa adjudicatària	Concepte	Legislació aplicable
1	EI-ETF-0502	Concurs	968.727,59	Esteyco, SA y BB&J Consult, SA (UTE)	Redacció de l'estudi informatiu de l'eix transversal ferroviari en el tram Igualada-Manresa-Castellbisbal	Llei 48/98
2	EI-LOF-0602	Concurs	144.568,97	Enginyeria de Traçats i Estructures, SA	Assistència tècnica per a la redacció de l'estudi informatiu de la línia orbital ferroviària. Tram: Martorell-Terrassa	TRLCAP
3	IA-LOF-0600	Concurs	82.758,62	Covitecma, SA	Contracte de consultoria i assistència per a la redacció de l'estudi d'impacte ambiental de la línia orbital ferroviària	TRLCAP
4		Menor	25.352,75	Instal·lacions Terres, SA	Instal·lació elèctrica i modificacions elements climatització: Obra	TRLCAP
5		Conveni	147.000,00	UPC	Estudi de vibracions provocades per l'explotació L9 a andanes i edificis	No subjecte a TRLCAP
6		Conveni	145.000,00	UPC	Estudi de compatibilitat electromagnètica en els sistemes d'explotació de la L9	No subjecte a TRLCAP
7		Conveni	25.000,00	UPC	Anàlisi de la fiabilitat dels sistemes de la L9 utilitzant cadenes de Markov	No subjecte a TRLCAP
Total			1.538.407,93			

Imports en euros, sense IVA.

S'ha analitzat cadascun dels expedients d'acord amb la legislació aplicable en cada cas.

Les observacions detectades són les següents:

- Fraccionament de l'objecte del contracte: l'expedient 1 correspon a la redacció de l'estudi informatiu en un dels tres trams en què s'ha dividit l'eix transversal ferroviari. L'objecte principal de l'encàrrec és establir amb precisió la traça de l'eix, les seves infraestructures associades i la reserva de sòl urbanístic en aquest tram. Tot i que aquesta línia està concebuda d'una manera global, per al seu desenvolupament, s'ha dividit en tres trams. Per tant, l'objecte del contracte és un, tot i que es divideix en tres trams, per

la naturalesa del contracte (una línia llarga de 233 km de nova via que uneix les ciutats de Lleida, Igualada, Manresa, Vic i Girona). És per això que s'ha fraccionat mitjançant la divisió en trams i, s'ha efectuat la corresponent publicitat comunitària de forma correcta tal com preveu la Llei 48/98.

L'expedient 2 correspon a la redacció de l'estudi informatiu d'un dels quatre trams de l'estudi informatiu de la línia orbital ferroviària. Aquest estudi informatiu es divideix en quatre contractes diferents, adjudicats a quatre contractistes diferents, que ascendeixen en total a 0,69 M€. La línia orbital és una de les principals actuacions en matèria ferroviària inclosa en el Pla d'infraestructures del Transport de Catalunya. El seu objectiu és donar un servei ferroviari que connecti les ciutats de la segona corona metropolitana, des de Mataró a Vilanova i la Geltrú (passant per Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell i Vilafranca del Penedès). Igual que l'eix transversal ferroviari, tot i ser concebuda d'una manera global, per al seu desenvolupament es divideix en quatre trams. Per tant, l'objecte del contracte és un, tot i la seva divisió en trams, per la naturalesa del contracte (cent sis quilòmetres, dels quals cinquanta-cinc seran de nova construcció i unirà vint-i-cinc estacions, vuit de les quals seran noves). És parer de la Sindicatura que, tot i que el fraccionament del contracte en trams està justificat, hagués estat més correcte efectuar una licitació conjunta dels quatre trams. Aquest fet suposaria que, per import, el contracte hagués restat sotmès a la Llei 48/1998 i, per tant, la licitació s'hauria d'haver publicat en el DOUE.¹⁷

- Tramitació de les ofertes temeràries: en els expedients 1 i 2 es van presentar ofertes temeràries d'acord amb el Plec de clàusules administratives. S'ha vist que IFERCAT demana la documentació pertinent d'acord amb la normativa, però no s'ha disposat de la informació necessària per poder comprovar si l'òrgan de contractació ha acceptat o no les justificacions presentades per aquests licitadors, d'acord amb les clàusules dels plecs que així ho preveuen.
- Manca de documentació en els expedients 2 i 3. La documentació que manca és la següent:
 - Notificació de l'adjudicació a la resta de licitadors en l'expedient 2
 - Acta de la Mesa de Contractació d'elevació de la proposta d'adjudicació a l'òrgan de contractació que preveuen els respectius plecs en els expedients 2 i 3
- Els informes sobre la valoració de les ofertes presentades en els expedients 1, 2 i 3 no estan signats i tampoc queda constància de qui els ha fet.
- Actes de la Mesa de Contractació, per la qualificació de la documentació del sobre número 1, i per a l'obertura de les proposicions admeses al concurs (obertura de pliques) no signades pels membres de la Mesa en els expedients 2 i 3.

17. Arran de l'al·legació 3.2 s'ha modificat el redactat de l'última part d'aquest paràgraf.

- Retard en el lliurament dels estudis, de vint-i-un i trenta-nou dies, respectivament, en els expedients 1 i 3.
- Manca d'acta de recepció o de document de justificant de rebuda en el cas dels convenis.
- En els tres expedients de la mostra adjudicats per procediment obert, s'ha fet una modificació de l'objecte del contracte consistent en el següent:
 - a) En el cas dels expedients 1 i 2, l'estudi informatiu que es demanava s'ha convertit en un estudi de traçat.
 - b) En l'expedient 3, el que havia de ser la redacció d'un estudi d'impacte ambiental de la línia orbital ferroviària que es demanava i, a causa de la necessitat de redactar un Pla Director Urbanístic per a la concreció i delimitació de les reserves de sòl per a l'establiment de l'esmentada línia, passa a ser un informe ambiental en el que s'esmenten de forma àmplia els principals impactes que es puguin donar en fer la reserva de sòl.

A l'expedient no hi consta cap documentació sobre aquestes modificacions. Aquestes s'han detectat revisant l'estudi final entregat a IFERCAT. Aquestes modificacions no han suposat modificació del cost dels estudis.

D'altra banda, segons es diu en els informes justificatius de la necessitat de contractar els estudis corresponents als expedients 1 i 2, "...l'objecte principal de l'encàrrec que es proposa contractar és establir amb precisió la traça, les seves infraestructures associades i la reserva de sòl urbanística en aquest tram."

- Publicació dels anuncis de l'adjudicació: en l'expedient 1 calia publicar l'adjudicació en el DOUE, en el BOE i en el DOGC. S'ha publicat en el BOE i en el DOGC, tot i que fora de termini per catorze i vint-i-un dies, respectivament.
- Convenis: els tres convenis seleccionats, un cop analitzats, s'ha vist que estan exclosos del TRLCAP, per estar signats entre administracions públiques i per ser d'import inferior a 0,21 M€. Tot i això la Sindicatura creu necessari recomanar un major control de la realització del treball que se sol·licita, ja que en tots tres casos existeix un gran retard en l'entrega final de l'estudi encomanat.
- Comunicació a la Junta Consultiva: tot i que en els tres expedients adjudicats per concurs s'han comunicat les dades a la Junta Consultiva, a través de la documentació facilitada no s'ha pogut verificar el compliment del termini en què aquests es van comunicar.

5. CONCLUSIONS

Al llarg d'aquest informe s'han assenyalat les observacions que resulten pertinents sobre els aspectes financerocomptables, pressupostaris i de legalitat, en concret sobre l'adequació a la normativa de contractació. Així mateix, s'han formulat les recomanacions necessàries per tal de corregir els defectes detectats.

Atès l'objecte d'aquest informe, en aquest apartat es destaquen les observacions més significatives que es desprenen de la fiscalització realitzada per la Sindicatura de Comptes referida a IFERCAT, relativa a l'exercici 2006.

5.1. FISCALITZACIÓ ECONOMICOFINANCERA

Els aspectes més destacables quant a l'evolució dels estats financers són els següents:

- El Balanç de situació a 31 de desembre del 2006 presenta un augment del 48,9% de la xifra total respecte al de 31 de desembre del 2005, a causa del ritme d'execució de les obres assumides per IFERCAT (corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona). Les certificacions que van rebent els contractistes, així com la resta de despeses inherents a aquestes obres, es van activant com a immobilitzat material en curs, que és la partida que més augmenta de l'actiu.

Per fer front a aquestes inversions, IFERCAT disposa del finançament atorgat pel BEI, a més de les aportacions al fons patrimonial que rep de la Generalitat de Catalunya, que per l'any 2006 han estat de 198 M€.

- El Compte de pèrdues i guanys presenta unes despeses d'estructura (despeses de personal i d'explotació) pròpies d'una empresa en construcció que en no estar explotant encara la infraestructura no genera cap despesa d'aprovisionament ni ingrés d'explotació.

Quant a la fiscalització dels comptes anuals, cal assenyalar que els comptes anuals abreujats d'IFERCAT expressen de forma raonable la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera a 31 de desembre del 2006 i dels resultats de les seves operacions durant l'exercici anual acabat en l'esmentada data, i contenen la informació necessària i suficient per a la seva adequada comprensió i interpretació, de conformitat amb els principis i normes d'auditoria pública generalment acceptats, amb les observacions següents:

- Actualització del PEF: el PEF vigent a 31 de desembre del 2006 va ser aprovat en l'exercici 2004. Des de llavors, s'han produït diverses modificacions significatives, tant de

definició de la línia 9, com del finançament previst. *És per això que es fa necessària l'actualització del PEF per tal d'anar incorporant els canvis que es produeixen i anar adequant i equilibrant les inversions amb el finançament previst.*

- Activació de certes despeses: el criteri emprat per IFERCAT en la comptabilització de les obres i projectes és el d'activar com a immobilitzacions en curs totes les despeses directament relacionades amb les obres que començarà a amortitzar en el moment en què comenci l'explotació comercial de la línia 9. Tot i això, *algunes de les despeses activades* que es comenten a continuació, a parer de la Sindicatura de Comptes *s'haurien d'haver reconegut com a despesa de l'exercici.*
- Ingressos i despeses bancàries activades en immobilitzat material en curs: IFERCAT minora de les immobilitzacions en curs els ingressos obtinguts per la remuneració dels saldos a favor d'IFERCAT en els comptes bancaris, de la mateixa manera que la despesa financera relacionada amb les obres i projectes en curs es va activant en les partides d'interessos de crèdits bancaris i de comissions bancàries. Tot i això, d'acord amb la consulta 4 del BOICAC 36, els ingressos financers que poden produir els imports del finançament aliè han de figurar en el Compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què es produeixen. Per tant, *és parer de la Sindicatura que aquests ingressos no haurien de minorar el cost de l'immobilitzat en curs sinó que s'haurien d'haver reconegut com a major ingrés de l'exercici. Per coherència amb aquest criteri, i també d'acord amb la consulta esmentada, les despeses financeres derivades de fonts de finançament aliè que no s'apliquin transitòriament a la inversió, no es poden capitalitzar i s'han de considerar també despesa de l'exercici.* Per l'exercici 2006 la despesa financera que no s'hauria d'haver activat és de 0,47 M€ i l'ingrés financer de 0,86 M€.
- Projectes de la línia 9 del metro: s'han activat 0,41 M€ corresponents a assessorament a l'empresa per articular un model de gestió que permetés que IFERCAT no computés a com Administració pública a efectes de SEC-95. Aquest criteri difereix de l'aplicat el 2005 en què van passar aquests honoraris a despesa. *És parer de la Sindicatura que aquests tipus de despesa, en no correspondre a cap obra concreta, s'haurien de registrar en el Compte de pèrdues i guanys.*
- [...] ¹⁸
- Altres construccions en curs: en aquesta partida es van registrar en l'exercici 2002 les despeses operatives incorregudes durant aquell exercici, any de constitució d'IFERCAT. *La Sindicatura considera que aquest tipus de despeses s'haurien de*

18. Arran de l'al·legació 2.2.3 s'ha suprimit l'observació objecte de la mateixa.

comptabilitzar com a despeses de primer establiment o de posada en marxa, i no com a immobilitzat en curs, i efectuar la corresponent amortització en cinc anys.

Cal que IFERCAT només activi com a més cost de les immobilitzacions en curs les despeses directament imputables a les obres i projectes; la resta s'haurien de comptabilitzar com a més despesa en el Compte de pèrdues i guanys.

- Convenis entre el DPTOP, GISA, IFERCAT i FIRA 2000: dels tres convenis signats entre les parts esmentades en què acorda l'execució de les obres de construcció del pou d'entrada de la línia 9 en els terrenys de Fira 2000, cal assenyalar les observacions següents:
 - Cessió temporal d'ús de la galeria de serveis: és parer de la Sindicatura que, tot i que el conveni defineix aquesta operació com una cessió d'ús temporal, per les condicions d'aquesta operació que s'assenyalen al cos de l'informe es pot deduir que es tracta d'una compravenda amb una part del pagament ajornada. *És per això que l'operació s'hauria d'haver comptabilitzat d'acord amb la seva naturalesa (vegeu epígraf 2.2.2.2).*
 - Cessió d'ús gratuïta del passadís de comunicació: és parer de la Sindicatura que arran del conveni es produeix una cessió d'ús gratuïta d'IFERCAT a Fira 2000, per la part del passadís de comunicació que construeix IFERCAT. *Per tant, s'ha de donar de baixa de l'immobilitzat en curs aquest passadís de comunicació, i reconèixer l'immobilitzat cedit en cessió d'acord amb les normes del Pla general de comptabilitat pública.*
- El contracte marc per al finançament de la línia 9 del Ferrocarril Metropolità de Barcelona, signat per la Generalitat de Catalunya, IFERCAT, BBVA, BSCH i la Caixa, el 28 d'octubre del 2003, tenia com a objecte regular els termes i condicions amb subjecció als quals es preveia proporcionar a IFERCAT el finançament per a la construcció i posada en funcionament de la línia 9, i reflectir el compromís de la Generalitat de garantir la suficiència financera d'IFERCAT. Aquest contracte marc meritava unes comissions i despeses, de les que IFERCAT va pagar 2,39 M€. Finalment, aquest contracte marc no ha estat l'element per vertebrar el sistema de finançament d'IFERCAT.
- Facturació d'IFERCAT a GISA: IFERCAT factura a GISA per les despeses en què ha incorregut durant l'exercici. Per l'any 2006, el percentatge de despeses que ha refacturat a GISA és d'aproximadament el 75,0%. Aquesta factura respon a la clàusula vuitena del conveni signat el desembre del 2004 entre GISA i IFERCAT. És parer de la Sindicatura que el conveni no determina clarament i detallada els conceptes i la forma de càlcul de les despeses a facturar per IFERCAT a GISA, ja que no es defineixen els conceptes a

refacturar ni els criteris d'imputació de les despeses. *Per tant, el càlcul d'aquest import hauria d'estar suportat mitjançant un estudi més detallat.*

A part d'això, no queda justificat que IFERCAT facturi a GISA una part significativa de les seves despeses d'estructura. És clar que IFERCAT no genera ingressos actualment, ja que està en una fase de construcció de la línia 9, i no d'explotació d'aquesta i, *per tant requereix d'una font d'ingressos que li permeti equilibrar el Compte de pèrdues i guanys, que no hauria de provenir de GISA.*

- Ingressos a distribuir en diferents exercicis:
 - Subvenció oficial de capital: IFERCAT va comptabilitzar com a ingressos a distribuir en diferents exercicis, les transferències corrents rebudes de la Generalitat corresponents als exercicis 2003 i 2004, de les quals a final d'exercici, fins al 2006, imputava al Compte de pèrdues i guanys l'import necessari per tal de compensar les despeses operatives. *És parer de la Sindicatura que, d'acord amb les lleis de pressupostos dels exercicis 2003 i 2004, la part de transferència corrent no utilitzada per equilibrar el Compte de pèrdues i guanys té la consideració d'Aportació a compte de capital i, per tant, s'hauria d'haver comptabilitzat com a més Patrimoni.*
 - Subvenció de capital: IFERCAT ha comptabilitzat com a ingressos a distribuir en diversos exercicis, 4,6 M€ rebuts de GISA d'acord amb el conveni signat entre ambdues, per tal de compensar a IFERCAT pel fet que a partir d'aquell moment és IFERCAT qui pagarà les obres als contractistes, i GISA queda alliberada d'aquesta obligació. Aquest import correspon a les comissions que IFERCAT es comprometia a pagar en virtut del contracte marc per al finançament de la línia 9 del metro. *En tant que IFERCAT va comptabilitzar el 50% d'aquest import pagat com a comissió, com a despesa de l'exercici 2003, és parer de la Sindicatura que la primera part s'hauria d'haver comptabilitzat com a ingrés del mateix exercici. Pel que fa a la comissió pendent, atès que aquest contracte ja no es durà a terme i, per tant, IFERCAT deixa de tenir l'obligació de pagament d'aquesta comissió, s'hauria de reconèixer com a ingrés de l'exercici.*
- Despeses de personal: l'augment de sous de l'exercici 2006 va ser d'un 4,5% d'acord amb el Conveni col·lectiu del sector de la construcció, augment que està per sobre del percentatge que regula la Llei 20/2005, del 29 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per a l'exercici 2006. És parer de la Sindicatura que, tot i que IFERCAT no ha rebut en l'exercici 2006 aportacions directes amb càrrec a pressupostos públics destinades a cobrir el dèficit d'explotació, sí que ha rebut els ingressos provinents de GISA en concepte de refacturació de part de les despeses d'explotació, ingressos que es destinen a cobrir el dèficit d'explotació i, *per tant, li és d'aplicació la limitació que estableix la Llei de pressupostos.*

5.2. FISCALITZACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

La Liquidació del pressupost de l'exercici 2006 ha estat correctament realitzada.

El pressupost d'IFERCAT per a l'exercici 2006 preveia uns ingressos i unes despeses de 1.031,16 M€.

El grau de compliment del pressupost liquidat ha estat del 48,0% tant pels ingressos com per les despeses. Les principals desviacions que s'han observat són les següents:

- Respecte dels ingressos destaca la disminució en 529 M€ del finançament previst per les obres, amb un grau d'execució del 28,0%, a causa del fet que el ritme d'execució de les obres ha estat inferior al previst i, per tant, no ha calgut disposar de més finançament per fer front als pagaments als contractistes.
- Quant a les despeses la desviació més significativa es troba en les Inversions en béns destinats a l'ús general, amb un grau d'execució del 45,3%, també a causa del menor ritme d'execució de les obres respecte del previst. Les causes són diverses entre d'altres, incidències produïdes en les obres de construcció de túnels, avaries en les maquinàries, etc.

5.3. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

S'ha efectuat la fiscalització relativa als procediments emprats per IFERCAT en la contractació per a l'exercici 2006. En aquest sentit cal dir que els contractes corresponents a la línia 9 del metro de Barcelona els licita i adjudica GISA en nom d'IFERCAT. D'aquests contractes, en concret quaranta-un, se'n va analitzar una mostra en realitzar la contractació de GISA, i es va obtenir una cobertura respecte de l'import total dels contractes del 23,9%.

Per a la resta de contractes, en concret vint-i-nou contractes extrets de les actes del Consell d'Administració, s'ha analitzat una mostra de set contractes.

En el capítol 4 d'aquest informe s'han posat de manifest de manera detallada les observacions i incidències detectades en la revisió. A continuació es presenten les observacions més significatives:

- Els estatuts d'IFERCAT, en la nova redacció del 25 de juliol del 2006, no consideren el TRLCAP normativa d'aplicació per a la resta de contractes que formalitzi en el desenvolupament de les seves funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, excloses de l'aplicació de la Llei 48/1998 per raó de l'import o per raó de la naturalesa dels contractes, sinó que apel·la al compliment dels principis de publicitat i concurrència.

Es recomana la modificació dels Estatuts d'IFERCAT per tal d'adequar l'article 5 Règim jurídic de la contractació a la normativa vigent que li és d'aplicació.

- Fraccionament dels contractes: tot i que per la naturalesa, és correcte el fraccionament en trams del contracte corresponent a l'expedient 2, aquest *s'hauria d'haver licitat mitjançant la publicitat comunitària en el DOUE*, tal com preveu l'article 9 de la Llei 48/98, en el cas de la divisió d'un contracte, quan la suma d'aquests supera els imports obligatoris per a la publicitat comunitària.
- Tramitació de les ofertes temeràries: en els expedients 1 i 2 es van presentar ofertes temeràries d'acord amb el Plec de clàusules administratives. S'ha vist que IFERCAT demana la documentació pertinent d'acord amb la normativa, però no s'ha disposat de la informació necessària per poder comprovar si l'òrgan de contractació ha acceptat o no les justificacions presentades per aquests licitadors, d'acord amb les clàusules dels plecs que així ho preveuen.
- Manca de documentació en els expedients 2 i 3, com ara la notificació de l'adjudicació a la resta de licitadors (expedient 2), l'acta de la Mesa de Contractació de proposta d'adjudicació (expedients 2 i 3). *Cal que els expedients de contractació continguin tota la documentació.*
- En els expedients 1, 2 i 3, els informes sobre la valoració de les ofertes presentades no estant signats. *Cal que els informes de valoració de les ofertes estiguin signats per la Comissió de Valoració.*
- En els expedients 2 i 3 les actes de la Mesa de Contractació no estan signades. *Cal que les actes de la mesa de contractació estiguin sempre signades.*
- Manca l'acta de recepció o un document de justificació de rebuda en el cas dels convenis. *Cal que l'entitat formalitzi una acta de recepció o document equivalent per deixar constància tant que s'han rebut els estudis i els serveis encarregats mitjançant la signatura de convenis com què s'adeqüen a l'objecte del conveni.*
- Modificació de l'objecte del contracte: en els expedients 1, 2 i 3 adjudicats per procediment obert s'ha efectuat una modificació de l'objecte del contracte, tot i que sense modificació del cost de l'estudi. En l'expedient no hi consta cap documentació sobre aquestes modificacions. *Cal que totes les modificacions de contracte quedin degudament justificades i documentades en els corresponents expedients de contractació.*
- Publicació dels anuncis de l'adjudicació: en l'expedient 1 la publicació en el BOE i en el DOGC s'ha efectuat fora de termini per catorze i vint-i-un dies, respectivament. *Cal que es compleixin els terminis previstos en la normativa quant a la publicació dels anuncis de les adjudicacions.*

6. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per la normativa vigent el projecte del present informe de fiscalització fou tramès a l'empresa Infraestructures Ferroviàries de Catalunya en data 3 de novembre del 2010.

A continuació es transcriu l'escrit d'al·legacions enviat per l'empresa Infraestructures Ferroviàries de Catalunya, amb registre de sortida núm. SIF100000799 amb data 18 de novembre del 2010 i amb registre d'entrada a la Sindicatura de Comptes núm. 6838, amb data 18 de novembre del 2010.

Ifercat

**Infraestructures Ferroviàries
de Catalunya**

Sr. Enric Genescà i Garrigosa
Síndic
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona

Senyor,

El 3 de novembre de 2010, la Sindicatura de Comptes de Catalunya tramet a Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (Ifercat) el projecte d'informe 20/2008-B, relatiu a aquesta empresa.

En l'escrit de tramesa, la Sindicatura de Comptes de Catalunya fa avinent a Ifercat que per presentar al·legacions disposa d'un termini de quinze dies naturals.

És en aquest sentit que, adjunt, us envio un document en què es manifesten les al·legacions d'Ifercat.

Atentament,

La presidenta

[Signatura, il·legible]

Pilar de Torres i Sanahuja

Barcelona, 15 de novembre de 2010

Via Augusta, 285, 2on.
08017 Barcelona
Tel. +34935538800
Fax +34932059946
www.ifercat.cat

A LA SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA

Pilar de Torres i Sanahuja, amb DNI 37.670.383V, presidenta de l'ens Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (en endavant Ifercat), en nom i representació d'aquest ens, proveït del NIF Q-0801169 D, amb domicili social i a efectes de notificacions a Barcelona, c/ Via Augusta, 281-285, planta segona, comparec i **EXPOSO**:

- I. El 3 de novembre de 2010, la Sindicatura de Comptes de Catalunya tramet a Ifercat el *Projecte d'informe 20/2008-B, relatiu a l'empresa Infraestructures Ferroviàries de Catalunya. Exercici 2006*. Aquest document és rebut a Ifercat el mateix dia 3 de novembre de 2010.
- II. D'acord amb l'establert en l'ofici de tramesa, el projecte esmentat no serà definitiu fins a la seva aprovació pel Ple de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.
- III. També, en l'ofici de tramesa s'estableix que, per presentar al·legacions, Ifercat disposa d'un termini de quinze dies naturals.
- IV. Tenint en compte l'expositiu anterior, Ifercat presenta les següents

AL·LEGACIONS

PRIMERA.- CONSIDERACIÓ PRÈVIA

Aquestes al·legacions fan referència a les *CONCLUSIONS* que s'estableixen a l'apartat 5 del Projecte d'informe més amunt esmentat.

SEGONA.- OBSERVACIONS AL PROJECTE D'INFORME SOBRE LA FISCALITZACIÓ ECONÒMICOFINANCERA

2.1.- Actualització del PEF

Es recomana l'actualització del PEF per tal d'anar incorporant els canvis que es produeixen i anar adequant i equilibrant les inversions amb el finançament previst.

El Pla Econòmic Financer (PEF) d'Ifercat s'ha actualitzat i aprovat per Acords de Govern de la Generalitat de Catalunya de data 29 de juliol de 2008 i 6 de juliol de 2010.

2.2.- Activació de despeses

2.2.1.- Ingressos i despeses bancàries activades en immobilitzat en curs d'Ifercat

Es considera que no s'hauria d'haver afegit al valor de l'actiu una despesa financera per 0,47 M€, disminuïda per un ingrés financer de 0,86 M€, sinó que haurien d'haver estat recollits en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2006.

Els préstecs signats amb el Banc Europeu d'Inversions s'han de disposar en fraccions no inferiors a 40 milions d'euros i en un nombre màxim de disposicions. Aquesta restricció en les disposicions no s'ajusta al ritme real de pagaments de

certificacions, causant excedents de tresoreria. Per tal de reduir el cost financer, es realitzaren operacions d'inversió per a reduir la despesa financera.

Aquestes operacions es duen a terme fins al 2007, moment en què s'implanta la pòlissa corporativa de la Generalitat de Catalunya i aquests excessos de disposicions de préstecs es dipositen en el sistema de cash-pooling. D'aquesta manera, l'excés de disposicions beneficia a tot el sistema de tresoreria de la Generalitat de Catalunya

Les operacions REPO realitzades no tenen una finalitat especulativa sinó pal·liativa dels costos financers que s'imputen a l'execució de la Línia 9 del metro de Barcelona i, per tant, els ingressos financers que s'obtenen han de reduir el valor immobilitzat.

En l'exercici 2007 aquests valors són negatius (més despesa que ingrés) fins a la implantació del cash-pooling i, a partir del 2008, desapareix la diferència entre ingrés i despesa gràcies a la remuneració dels saldos dipositats en el sistema de cash-pooling.

2.2.2.- Projectes de la Línia 9 del metro de Barcelona

És del parer de la Sindicatura registrar 0,41 M€ en el Compte de pèrdues i guanys.

Un cop analitzades les partides corresponents, es segueixen les recomanacions de la Sindicatura i s'imputen a despesa en l'exercici en curs (2010).

2.2.3.- Projectes Eix Transversal Ferroviari i Línia Orbital Ferroviària de la Regió Metropolitana de Barcelona

Es considera que no s'hauria d'haver activat projectes per 0,56 M€ com a immobilitzat en curs, sinó que s'haurien de considerar com a més despesa de l'exercici.

Aquests imports es corresponen a estudis informatius i estudis d'impacte ambiental, documents necessaris per a l'execució de tot el projecte al que van associats. Creiem que aquests informes són activables i que la seva realització comença a donar valor al projecte ferroviari a què es dediquen, per tant, l'fercat creu necessari que els seus imports figurin en l'actiu del balanç, en l'apartat d'immobilitzat en curs.

2.2.4.- Altres construccions en curs

És del parer de la Sindicatura que en la partida d'altres construccions en curs s'hi ha imputat despeses operatives incorregudes durant l'any d'establiment. Per tant, caldria imputar-les com a despeses de primer establiment i amortitzar-les en 5 anys.

Un cop analitzades les partides corresponents per un import de 0,06 M€, es segueix la recomanació de la Sindicatura i s'imputa a despesa en l'exercici en curs (2010).

2.3.- Convenis entre DPTOP, GISA, IFERCAT i FIRA 2000

2.3.1.- Cessió temporal d'ús de la galeria de serveis i passadís de comunicació

És del parer de la Sindicatura que els convenis relatius a la cessió temporal d'ús de la galeria de serveis cal comptabilitzar-los com una compravenda amb part del pagament ajornada i el passadís de comunicació s'ha de donar de baixa de l'immo-

bilitzat en curs i reconèixer l'immobilitzat cedit en cessió d'acord amb les normes del Pla General de Comptabilitat Pública. Addicionalment, cal reflectir l'ingrés financer diferit en el balanç.

El conveni de data 7 de febrer de 2006 estableix que Ifercat cedeix a Fira 2000 els drets d'ús de la galeria de serveis per un termini de 30 anys. Finalitzat aquest període, aquests drets d'ús es retornen a Ifercat així com aquells elements necessaris per al funcionament que hi hagi incorporat Fira 2000.

L'opinió d'Ifercat és que la galeria de serveis està cedida per un període determinat i finit i no és una compravenda, els saldos del Balanç de situació no constitueixen un pagament diferit de la compravenda sinó l'import a periodificar per l'ingrés que tindrà Ifercat com a contraprestació per aquesta cessió i la vida útil de la galeria de serveis i del passadís de comunicació és superior als 30 anys del conveni de cessió. Conjuntament amb l'assessorament de l'empresa auditora analitzarem la comptabilització d'aquests convenis i l'aplicació dels criteris de la Sindicatura tant pel registre de l'immobilitzat com la comptabilització dels ingressos diferits, sempre segons l'aplicació del Pla General Comptable vigent. Aquests assentaments s'imputaran en l'exercici en curs (2010).

2.4.- Facturació d'IFERCAT a GISA

Es considera que el càlcul de l'import de les despeses que factura Ifercat a GISA hauria d'estar suportat mitjançant un estudi més detallat. Addicionalment, es considera que els ingressos d'Ifercat haurien de provenir d'una altra font per equilibrar el Compte de pèrdues i guanys, i no pas de GISA.

Per Acord del Govern de la Generalitat de Catalunya de 21 d'octubre de 2003, s'acorda la subrogació d'Ifercat en la totalitat de drets i obligacions que corresponen a la Generalitat de Catalunya en la seva condició de mandant de GISA respecte de la totalitat de les encomanes de la Línia 9. Posteriorment, per Acord del Govern de la Generalitat de Catalunya de 28 de desembre de 2004, s'acorda que Ifercat pagarà les factures corresponents a l'execució de les obres de la Línia 9 directament als adjudicataris de les mateixes. Arran dels acords esmentats, es procedeix a modificar el sistema de pagament de "certificació final d'obra", previst en els contractes formalitzats, pel sistema de pagament mitjançant "certificacions parcials o mensuals".

En virtut dels Acords de Govern de la Generalitat de Catalunya i de les modificacions contractuals indicades, Ifercat ha assumit els efectes jurídics, econòmics i financers derivats de l'expressada subrogació en les encomanes de la Línia 9 i de la seva obligació de pagament de les certificacions als adjudicataris de les obres d'aquesta línia, en haver-se alliberat GISA d'aquesta responsabilitat, que han quedat oportunament recollits en el Pla Econòmic Financer d'aquest ens.

Per tal de definir i regular el nou marc de relacions entre Ifercat i GISA, derivat de les novacions contractuals operades, i als efectes de garantir un adequat equilibri de prestacions, el 29 de desembre de 2004, el Govern de la Generalitat de Catalunya autoritza la formalització d'un conveni de col·laboració entre ambdues parts.

Atès que en els contractes inicialment signats es preveu que GISA computa com a ingrés propi un 6% de l'import de les obres realment executades més la corresponent revisió de preus; atès que contra aquests ingressos GISA ha d'aplicar els costos necessaris per a portar a bon terme la gestió de l'encàrrec i tots els seus costos de

funcionament; i atès que aquests costos s'han reduït pel fet que Ifercat ha assumit directament la part de gestió que s'ha indicat anteriorment; aquest conveni preveu el mecanisme de participació d'Ifercat en els ingressos percebuts per GISA per a compensar les funcions i responsabilitats que té atribuïdes.

A tot això, cal afegir que el model de facturació d'Ifercat a GISA ha produït un estalvi en el pressupost del Departament al qual està adscrit Ifercat, ja que no s'ha hagut de consignar una transferència corrent per a pagar les despeses d'Ifercat fins que aquesta empresa no ha generat ingressos d'explotació. Per tant, la finalitat d'aquesta facturació ha estat estalviar despeses a la Generalitat de Catalunya, portant a terme una gestió eficient de la despesa.

No obstant tot l'exposat, s'encarrega l'informe d'anàlisi detallada de les despeses referides, amb l'objecte de definir la metodologia i, d'aquesta manera, determinar la facturació corresponent al tancament de cada exercici. Les conclusions d'aquest informe s'han aplicat a partir de 2009, en base a un estudi anual detallat de les partides de despesa a incloure i de la seva correlació amb l'ingrés propi a obtenir per Ifercat.

2.5.- Subvenció de capital

Es proposa que una partida de 4,6 M€ comptabilitzada com a subvenció de capital, provenint d'un pagament de Gisa d'acord amb l'acord signat entre ambdues entitats, es comptabilitzi com a ingrés en els anys que es va produir.

Amb l'adaptació del Nou Pla General de Comptabilitat per a l'exercici 2009 aquesta partida classificada anteriorment com a "Ingressos a distribuir en diversos exercicis" s'integrà plenament al Patrimoni d'Ifercat, on queda dotada sense amortitzar-se, formant part dels fons propis de l'empresa.

2.6.- Despeses de personal

Es considera que, al rebre Ifercat ingressos provinents de GISA, aquests es destinen a cobrir el dèficit d'explotació i, per tant, li és d'aplicació la limitació que estableix la Llei de Pressupostos.

Anualment totes les revisions salarials es comuniquen a la Direcció General de Pressupostos i Tresor, aquesta Direcció General ha respost sempre a Ifercat en el sentit que no procedeix l'emissió de l'informe previst per a la determinació o modificació de les condicions retributives del personal laboral, ja que Ifercat no es considera inclosa en l'apartat corresponent de la Llei de Pressupostos atès que no rep aportacions de la Generalitat de Catalunya.

En aquest sentit, és necessari fer notar que, tal com ja s'ha al·legat anteriorment, si bé l'ingrés per a fer front a les despeses de personal provenen de la facturació de GISA, els fons es nodreixen del pagament del 6% que fan els contractistes de les adjudicacions de les obres. Per tant, l'origen d'aquests fons és privat i no públic.

2.7.- Altres ingressos

Pel que fa al Conveni signat el 24 de gener de 2006 entre Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) i Ifercat, en concepte d'assessorament en la planificació i

projecció d'infraestructures al primer ens, la Sindicatura considera que la documentació suport no justifica degudament aquest assessorament.

En l'execució del Conveni signat el 24 de gener de 2006, Ifercat assessora a FGC en la planificació i projectació d'infraestructures ferroviàries. És per això que Ifercat actua de conformitat amb el que es va pactar en el seu moment en aquest conveni.

TERCERA.- OBSERVACIONS AL PROJECTE D'INFORME SOBRE LA FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

3.1.- Modificació dels Estatuts d'Ifercat

Es recomana la modificació dels Estatuts d'Ifercat per tal d'adequar l'article 5, Règim jurídic de la contractació, a la normativa vigent que li és d'aplicació.

A l'objecte d'ajustar-se a aquesta recomanació, Ifercat, en aquests moments, està duent a terme les actuacions necessàries per modificar els seus Estatuts i, d'aquesta manera, considerar el TRLCAP (ara la LCSP) com a normativa d'aplicació per a la resta de contractes que celebri en el desenvolupament de llurs funcions de gestió, administració i explotació de la infraestructura ferroviària, excloses de l'aplicació de la Llei 48/1998 per raó de l'import o per raó de la naturalesa dels contractes.

3.2.- Publicitat comunitària en el DOUE

La Sindicatura fa una observació sobre el fet que tot i que degut a la naturalesa del contracte és correcte el fraccionament del contracte corresponent a l'expedient 2 en trams, aquest s'hauria d'haver licitat mitjançant la publicitat comunitària en el DOUE, tal com preveu l'article 9 de la Llei 48/1998, en el cas de la divisió d'un contracte, quan la suma d'aquests supera els imports obligatoris per a la publicitat comunitària.

En primer lloc, destacar que en el quadre de la mostra dels contractes analitzats per la Sindicatura s'estableix que la legislació aplicable a aquest contracte és el TRLCAP, mentre que en les conclusions s'estableix que és la Llei 48/1998, de 30 de desembre.

L'article 9 de la Llei 48/1998, de 30 de desembre, regula la base per al càlcul de l'import dels contractes. En aquest sentit, l'expedient 2 no es va licitar mitjançant la publicitat comunitària en el DOUE, però sí en el BOE i DOGC, pel fet que no es va considerar com a lots els quatre contractes relatius a la Línia Orbital Ferroviària. És a dir, es va considerar cada un dels trams com a contractes independents i, per tant, no es va comptabilitzar l'import de cada un dels trams pel càlcul de l'import indicat a l'article 8 per a l'aplicació d'aquesta llei en funció del seu import.

3.3.- Tramitació de les ofertes temeràries

En relació amb l'observació sobre la tramitació de les ofertes temeràries en els expedients 1 i 2, la Sindicatura manifesta que Ifercat demana la documentació pertinent d'acord amb la normativa. Malgrat això, no s'ha disposat de la informació necessària per poder comprovar si l'òrgan de contractació ha acceptat o no les justificacions presentades per aquests licitadors, d'acord amb les clàusules dels plecs que així ho preveuen.

La clàusula relativa a “*les ofertes desproporcionades o temeràries i preferències en l'adjudicació del contracte*” dels Plecs de clàusules administratives particulars dels expedients 1 i 2 estableix que *en el supòsit que alguna de les ofertes econòmiques estigui incursa en presumpta baixa temerària o desproporcionada, la Mesa de contractació sol·licitarà la informació necessària per tal que l'òrgan de contractació pugui determinar si, efectivament, l'oferta resulta anormalment baixa o temerària en relació amb la presentació i s'hagi d'excloure o, per al contrari, l'oferta no resulti anormalment baixa ni temerària i s'hagi de tenir en compte per a l'adjudicació del contracte.*

En aquest supòsit, l'fercat, tal com manifesta la Sindicatura, sol·licita al licitador l'oferta econòmica del qual està incursa en presumpta baixa temerària o desproporcionada la informació que considera necessària. Una vegada rebuda, si l'oferta no resulta anormalment baixa ni temerària, es té en compte per a l'adjudicació del contracte. Pel contrari, si l'oferta resulta anormalment baixa o temerària, l'òrgan de contractació, en la resolució d'adjudicació, resol tancar al licitador que ha presentat aquest tipus d'oferta.

Així doncs, en tant que les resolucions d'adjudicació dels expedients 1 i 2 no exclouen de manera expressa a cap dels licitadors, s'ha d'entendre que totes les ofertes van ésser acceptades.

3.4.- Publicació dels anuncis d'adjudicació

Pel que fa a l'observació relativa a la publicació dels anuncis de l'adjudicació, concretament, la publicació en el BOE i en el DOGC s'ha efectuat fora de termini per catorze i vint-i-un dies en l'expedient 1, respectivament, l'fercat està d'acord en què els terminis d'enviament dels anuncis han de ser complerts d'acord amb la normativa de contractació. Ara bé, el dia concret de la seva publicació no pot ésser controlat per l'fercat, doncs, depèn dels propis diaris oficials. En aquest sentit, cal fer notar que l'fercat va enviar els anuncis esmentats dins de termini.

No obstant l'anterior, i seguint la recomanació de la Sindicatura, l'fercat ha avançat la comunicació als diaris oficials de manera que tramita els anuncis per a la seva publicació el mateix dia de l'adjudicació del contracte o, com a màxim, un dia després.

Per tot l'exposat i al·legat,

SOL·LICITO:

Es tingui l'fercat per comparegut en el tràmit d'al·legacions; es tinguin per efectuades les al·legacions que es contenen en aquest escrit i, en el seu mèrit, siguin tingudes en compte en la redacció de l'informe definitiu o s'acordi la seva inclusió i constància en l'informe 20/2008-B de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

Barcelona, 15 de novembre de 2010

La presidenta

[Signatura, il·legible]

Pilar de Torres i Sanahuja

7. RESPOSTA A LES AL·LEGACIONS

Un cop analitzades les al·legacions presentades per Infraestructures Ferroviàries de Catalunya (IFERCAT), la Sindicatura de Comptes accepta l'al·legació continguda en l'epígraf 2.2.3, Projectes Eix Transversal Ferroviari i Línia Orbital Ferroviària de la Regió Metropolitana de Barcelona i, per tant, s'elimina la corresponent observació en el text de l'informe i en les conclusions. Així mateix, s'accepta parcialment l'al·legació continguda en l'epígraf 3.2. Publicitat comunitària en el DOUE i per tant s'ha modificat part de la redacció original.

Aquestes modificacions poden identificar-se en les corresponents notes a peu de plana.

Pel que fa a la resta d'al·legacions, no s'ha alterat el text de l'informe perquè la Sindicatura considera que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita en l'informe o bé perquè no es comparteixen els judicis exposats.

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
Fax +34 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Elaboració del document PDF: gener de 2011

Dipòsit legal de la versió enquadernada
d'aquest informe: B-3287-2011